

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

egyesületi titkár.

1913. év, augusztus 1.

XV. FÜZET.

LII-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ára egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyér jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évidij fejében szintén ingyér küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyén* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio“ teendő

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelékben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi (16. old.) eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel, 40—48 K, ha az átdolgozást avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K, oly fordításért, mely átdolgozást igényel, 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félvekre s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint amilyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvételre kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomda költségek megtérítése esetén *különlényomatokat* is készítet a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K, 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlényomatok előállítására 30 példánynál 3 K 60 fill. 50 példánynál 4 K-val, 100 példánynál 5 K-val többé kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest. V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

AZ ERDŐ. Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti és vadászati altisztek részére. Szerkeszti *Balogh Ernő* m. kir. erdőtanácsos. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Ára 1 évre 4 K.

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1912. ÉVI (31.) ÉVFOLYAMA. Ára tagoknak 2 K, másoknak 3 K. Legcélzzerűbb 2 K 45 f, illetőleg 3 K 45 f előzetes beküldésével rendelni, mely esetben bérmentve szállítatik.

AZ ERDŐŐR vagy **AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEIN ÉS FELELETEKBEIN.** Irta: *Bedő Albert*. IX. kiadás, 1912. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: *bölcszházi Belházy Emil*. Ára tagoknak 6 K, nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: *Fekete Lajos és Mágocsi-Dietz Sándor*. I. kötet: Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K. nem tagoknak 18 K.

RENDSZERES NÖVÉNYTAN. Irta: *dr. Tuzson János*. I. Általános rész és a virágtalan növények. Ára egyesületi tagoknak 8 K. Bolti ára 10 K.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LII. ÉVF.

KÖZLÖNYE

15. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 37—22.)

A gödöllői m. kir. fenyőkisérleti telep (József főherczeg liget) leírása.

Irta: *Pirkner Ernő*, ny. m. kir. főerdőtanácsos.

Hazánkban számos alkotás és berendezés dicséri dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter működésének korszakát. Minden ágazatra kiterjedő figyelme az erdészetnek is — jelen esetben a gödöllői m. kir. erdőhivatalnak — juttatott megoldandó feladatot: a gödöllői József főherczeg liget m. kir. fenyőkisérleti telep létesítésével. Ezen telep létesítéséhez az eszmét a miniszter egyik utazása alkalmával Belgiumban és Németalföldön a vasutak mentén kisebb-nagyobb kiterjedésű ily fajta telepek látása szolgáltatta.

Ezekhez hasonlóan volt a József főherczeg liget is megalkotandó, melynek hivatása módot nyújtani az abban elültetett külföldi tű- és lomblevelű fafajták tenyészetének és aklimatizáló képességének megfigyeléséhez, valamint szemlélhetővé tenni a hasonló viszonyok közt elültetett honi fajok viselkedését és fejlődését.

Utóbbi feladatnak megoldása szempontjából a telepen végzendő munkálatok kezdettől fogva a selmeczbányai központi m. kir. kísérleti állomás vezetőségével egyetértőleg és annak hathatós támogatásával eszközöltettek.

A telep számára szükséges terület, azon kikötés folytán, hogy fekvése szintén a vasúti fővonal mentén legyen, csere útján, a gödöllői koronauradalmi gazdaságtól szereztetett meg és pedig Gödöllő községtől 4,2 km távolságban, az állami méhészet tőszomszédságában elterülő 330 kat. holdnyi ingatlan. Ezen terület ennek előtte szántóföldnek használtatott, azonban silány, részben futóhomokos talaja miatt, inkább erdőtelepítésre mutatkozott hasznosabbnak.

A telepnek a jelzett célra való berendezését, a parkszerű uthálózatot és az elültetendő fánemekből alkotandó alakzatok elhelyezését feltüntető tervrajzot a minisztertől nyert külön megbízatás szerint néhai Illseemann Keresztély székesfővárosi kertigazgató készítette el.

A gödöllői fenyőkísérleti telepről, abból az alkalomból, hogy József főherceg ő cs. és kir. fensége megengedni kegyes volt, miszerint a telep az ő nevét viselhesse, már megemlékezett az Erdészeti Lapok 1903. évfolyamában Kováts Béla m. kir. főerdész.

Az ültetési munkálatok a jelzett területnek alsó, a vasut mentén fekvő 50 holdnyi részén, mely terület a vadkárosításoktól való megóvás szempontjából előzőleg sűrű dróthálós kerítéssel láttatott el, az 1902-ik év tavaszán vették kezdetüket. 1903. évben ezen területtel párhuzamosan jobbra és balra fekvő 35—35 holdon eszközöltetett a folytatólagos munka és az 1904-ik évben be lett ültetve a terület alsó részéből még hátralékos 60 hold is, melylyel együtt a jelzett 3 évben összesen 180 kat. holdat ültettek be. Az ültetéssel kapcsolatosan mindenkor a kerítés hosszoldalai lettek tovább helyezve, csak a vasut mentén, valamint a felső oldalt elzáró részek számára készült új kerítés.

Az 1904. évben és ugyancsak az 1905-ik évben uralkodott országos nagy szárazság Gödöllőn és annak határában még fokozottabb mértékben éreztette pusztító hatását és ezen években — sajnos — a szép sikerrel kecsegtető ültetvények nagy része tönkrement olyannyira, hogy csakis az 1908. évben lehetett a

telep felső részén az ültetési munkálatok folytatását tervbe venni, mert addig kizárólag a pótlások vették igénybe a rendelkezésre álló költséget. Ugyancsak 3 év — 1908., 1909. és 1910. — alatt települt be a felső 150 kat. hold s ezen időtől kezdve a munkálatok már csak a szükséges pótlásokra, befektetésekre és az alakzatok ápolására szorítkoznak.

Mielőtt a telep leírását folytatnám, szükségesnek vélem — mintegy mentségül — előre bocsátani, hogy az ültetési munkálatoknál kezdetben szorososan a tervrajz előírásához alkalmazkodtunk és az abban előírt fánemeket ültettük ki. Azon óhajunk teljesülését, hogy ott a legszebbet és legjobbat mutathassuk be, lehetetlenné tette, éppen ezen a vasút mentén elhuzódó mintegy 200 m széles sávnak legrosszabb és legterméketlenebb sivár futóhomokja, amelyen majdnem minden nemesebb facsemete tönkrement; a feketefenyővel, mint a legigénytelenebb fánemmel eszközölt pótlások is csak nehezen fogamzanak meg.

Különösen figyelmet érdemelnek az első ültetésből származó ezen a sávon megmaradt *Picea pungens*, *Picea pungens argentea* és *glauca* csemetékből alkotott csoportok és elszórtan kiültetett egyes példányok. A Pungensek e helyen bámulatos szívósságról és feltűnő ellentállóképességről tanuskodtak azáltal, hogy a jelzett silány homokban is megmaradtak és egyaránt megküzdöttek úgy a perzselő hőséggel járó szárazsággal, mint a jellemző gödöllői, minden átmenet nélküli tél zordon fagyával is.

L. Beissner: Handbuch der Nadelholzkunde és Heinrich Mayr: Fremdländische Wald- und Parkbäume für Europa — a Pungensről közölt leíró részében azt mondja: „hogy hazájában, Északamerikában a magas hegységek 2000—2800 m magasságáig található; soha zárt állományokat nem képez, hanem csak elszórtan s főleg a hegyi patakok partjain fordul elő. Fiatal korban elég gyorsan fejlődik és szép, részarányos, gulalaku fácskává nő, idősebb korban hosszúra nyuló, merev, kopasz ágaival nem kelti bennünk a szép érzetét“.

A lombozatnak egyes ritka példányoknál kébbe vagy ezüstbe játszó színe a *Picea pungens glaucát* és *argenteát* a legszebb és legfeltűnőbb diszfává varázsolta, minek következtében a parkok büszkeségét, a kertek kincsét képezik.

Engelmann tanár, a Pungensek ismertetője és honosítója azt mondja, hogy idősebb korban a lombozatnak kékes vagy ezüstös zománca elmulik és csak az az évi hajtásokon mutatkozik, miért is díszkertekben a Pungenst 25—30 éves korban új fiatal példányokkal kell kicserélni.

A *Picea pungens* merev és szurós lombozatának színe sötétzöld, nagyrikan lehet látni példányokat, melyeknek lombozata a kékes és ezüstös színben ragyog. Különös, hogy a legszebb lombozatu egyedekről gyűjtött magból nevelt utódok megint csak közönséges sötétzöldes Pungens csemetéket szolgáltatnak és csak nagyon csekély számban keletkeznek olyanok, melyek az anyafa tűinek szépségét öröklik.

Azért a *Picea pungens glauca* és *argentea* ojtás utján szaporítjuk, alanyul *Picea pungens* csemetét vagy luczfenyőt használunk

Részarányosan fejlődő egyedek csakis olyképen nyerhetők, ha az ojtóágat a csucshajtásból vesszük és ugyancsak az alany csucshajtásába ojtjuk be; az oldalágakból eszközölt ojtások neveltjei részaránytalanok és pereszlen nélküliek, hijával vannak tehát a fenyőfélék főekességének, ami nagyon bántja a szemet és rontja a hatást. Az ilyen egyedek nem alkalmasak arra, hogy mint különálló példányok alkalmaztassanak. *Späth* berlini cégétől a csemeték olcsóbb ára miatt ilyeneket is vásároltunk és azokat a vasut mentén csoportosan ültettük el, hol egy tömegben állva szabálytalan, örvös elágazás nélküli növésük nem látható.

A csemeték gyarapodását és élénkebb fejlődését nem annyira a gyökerek öntözésével, mint felülről való permetezéssel lehet elősegíteni; ezen művelet ott, hol kevés az eső és hiányzik a megkivántató pára mennyiség, elmaradhatatlan.

A színekben tündöklő *Picea pungens* elsőrendű díszfa, erdészeti szempontból azonban különös figyelmet nem érdemel.

A *Picea* fajták közül képviselve vannak még a Japánból behozott *Picea alcockiana* mely nálunk mint díszfa szintén ismeretes. E fának sajtáságos zöld lombozata foltonként opálszerű színben játszik.

A *Picea Engelmanni* hazájában, Nyugat-Amerikában nagy kiterjedésű állományokat alkot a magas hegységben, a fatenyészhatár széléig nyomul előre, sőt bokor alakban azt is átlépi. Lassu növekvése ma nálunk csak a kertészet szempontjából bir jelentő-

séggel. Ágazata sűrű, a *Picea pungens*, *glauca* és *argentea*hoz hasonló fényes lombozatu egyedek, épen oly ritkák, mint amazoknál, szaporítása ugyancsak ojtás útján történik.

A *Picea alba* az Amerikai Egyesült Államok és Kanada keleti részein honos, hol a tavak és tengerpartok mellett, valamint a magas hegységben egyaránt előfordul. A viharokat is tűri, ellentállóképessége miatt nagyobb mérvű erdősitések eszközöltettek vele Dániában. Világoszöld lombozata és elég gyors növése miatt diszfának alkalmas, erdészeti szempontból, minthogy jó tulajdonságait a luczfenyőnk kiváló tulajdonságai tulszárnyalják, nem jöhet tekintetbe.

A most felsorolt külföldi *Picea* fajtákkal a telep több helyén kisebb-nagyobb csoportokba ültetve találkozhatunk, hol a talaj minősége szerint jól és kevésbé jól diszlenek.

A hazai luczfenyő *Picea excelsa*, melyet más fenyőfélékkel elegyesen és elegyítés nélkül is kiterjedt mértékben használták fel ültetésre, az agyagos talaju részben elég szépen diszlik, a homokos részeken azonban sinylik, tűje elhalványul és évről-évre mind több egyed szárad el; mi természetes is, minthogy a luczfenyő a föld színéhez közeli rétegekben fejleszti a gyökérzetét, ott pedig a homok melege, kellő eső és pára hiányában a gyökérzetet elfonnyasztja. A méter magasságig felküzködött luczfenyőket a *Chermes abietis* támadja meg, mely rovar azután, nem is szólva a milliónyi cserebogárpajor pusztításáról, szintén nagyban gyengíti a fák életerejét. A cserebogár pajorja által okozott károsítás mérhetetlen arányokat ölt, mert az be sem tartva a hároméves fejlődési időt, ugyszólván minden évben egyformán dézsmálja nemcsak a luczfenyő, de az összes tű és lomblevelű ültetések sorait.

A *Chermes* csomókat minden évben leszedik, a cserebogarakat pedig a fákról, a magasabb fákról és földről hordó számra gyűjtik, de ugylátszik, hogy a helyi szedés nem eredményezi a várt sikert. Ez csak úgy volna az elérhető, ha a szedés az egész megye vagy az egész ország területére terjedne ki, mint ez Dániában történik.

Az *Abies* fajták közül kitünő eredménnyel települtek meg az: *Abies balsamea*, *Abies concolor* és *Abies Nordmanniana*. Elültetésük az egyes jobb talajjal bíró alakzatokban nagyobb részben a gyorsan növő és megfelelő árnyékot nyújtó szederfa, nyirfa

és fürtös juharfa (*Acer Negundo*) védelme alatt történt; a lomblevelűek az árnyékolás szükségéhez képest nyesséssel idomíttatnak. Helyenként a fent nevezett külföldi *Abies* csemetékkel az ültetések a fekete- és erdei fenyő fiatalosok ritkítása után és ezek védelme alatt eszközöltettek.

Egyes példányokban csakis *Abies concolor* csemeték kerültek elültetésre, melyek az árnyékolást nélkülözve, fejlődésükben mégis teljesen megfelelő gyarapodást mutatnak.

Megfigyelésünk szerint az *Abies balsamea*, valamint az *Abies concolor* egyaránt jól tűrik a téli hideget, az *Abies Nordmanniana* tűje azonban a fagy következtében megvörösödött, miért is e csemetéket kellő védelmezésük miatt ősszel vastag lombtakaróval láttuk el. Számítunk arra is, hogy csak a fiatal csemete ily érzékeny és hogy később az ellentállóképesség fokozódni fog.

Mind a három *Abies*-fajta gyönyörű a maga nemében. — A *Nordmanniana* lombozata fényes sötétzöld, a *concolor* hosszú, sarlóalakú tűi pedig mindkét oldalukon egyforma halvány kékeszöld színűek, míg a *balsamea* lombozata kellemes zöld színű.

Az elől említett szerzők nyilatkozata szerint ezen külföldi fajok fájának sem minősége, sem anyaggyarapodása nem jobb, legfeljebb hasonló, mint a mi hazai jegenyefenyőnké, miért is ezek csak diszitési szempontból jöhetnek tekintetbe.

A hazai *jegenyefenyővel*: *Abies pectinata* is történtek kiterjedtebb alátelepítések az előbb leírt eljárás szerint, valamint egy helyen *Prunus serotina* ültetvények árnyékolása alatt is.

Az *Abiesek* némileg kedvezőbb fejlődést mutatnak a telepen, mint a *Piceák*, amihez bizonyára a gyökérzetnek más alakulása, főleg pedig a vezérgyökér gyakorol nagy befolyást, mely a föld mélyébe behatolva képessé teszi a fát arra, hogy árnyékolás segítségével a hőséget, az eső és pára hiányát elviselje.

A külföldi fafajták sorozatában méltó és elsőrangú helyet foglal el a *Pseudotsuga Douglasii* fenyő, mely a *Piceák* és az *Abiesek* kimagasló tulajdonságait egyesíti magában. Ezt igazolják a gödöllői telepen folytatott kísérletek is.

Hazájában, Amerikában ezen fanem a legelterjedtebb és alkalmazkodó tulajdonságánál fogva óriási erdőségeket alkot úgy a magas hegységekben, mint az alantabb fekvő szintájakon is.

A *Douglas* fenyő két válfajban fordul elő. A zöld tűjű Douglas-fenyő, melynek hazája az amerikai nagy tavak környékén és a tengerpartok hosszában van, laza televényűs talajt, állandóan páratelt levegőt, amire feltétlen szüksége van, kedvel; előfordul egyébként a magas hegységben is, ott, ahol nagy erdőségek által környezve, ez utóbbiak szolgáltatják a levegő kívánt nedvességét.

A másik alfaj a szürke, azaz inkább kékesszürke tűjű Douglas-fenyő, mely a magas hegységnek és a szárazabb dombvidéknek a fája. Fejlődésben a testvérpár óriási eltérést mutat; míg a zöld elég rövid idő alatt eléri a 8 méter magasságot, az alatt az idő alatt a szürke alig 2—3 m magasra nő. Mind két Douglas-fenyőnek fája kitünő minőségű, gazdag gyantatartalmával megközelíti a vörösfenyőt, kérge nagymennyiségű cserző anyagot tartalmaz, mely kiváló tulajdonságoknál fogva ezen fanem megérdemli, hogy erdőtelepítéseknél hazánkban is kellő figyelemben részesüljön.

A könyvekből merített tájékoztatást és figyelmeztetést követve a telepen kizárólag a szürke Douglas-fenyőnek csemetéit alkalmaztunk, mivel Gödöllő Magyarországnak úgyszólván legszárazabb, esőben szűkölködő helye. E fenyőfaj helyéül a jobb termőtalajjal bíró részeket választottuk ki, hol a Douglas-fenyő a hasonló viszonyok közt megtelepített lucz- és jegenyefenyőt növekvésben jóval túlszárnyalta. Az első ültetésből származó egyedek nagy átlagban már elérték a 3—4 m magasságot, növekvésük szép részarányos, a lombzat élénk színű a rügyképződés pedig erőteljes. Megemlítésre

Itó, hogy a Douglas-fenyőt eddig semmiféle betegség sem támadta meg s azon egyéb hiányok sem voltak észlelhetők; a *Chermes abietis* nem bántja, holott a szomszédos luczosok ezen élősködőtől sokat szenvednek.

A *Pinus* családba tartozó külföldi fák közül, kiváló tulajdonságaiknál fogva, hazánkban vató tenyényésztésre érdemeseknek mutatkoznak: a *Pinus ponderosa* és *Pinus Jeffreyi*. E fenyők ott-honukban, Észak-Amerikában, nagy mennyiségben szolgáltatják a legértékesebb épületi fát és a tengeri hajók számára megkívánt hatalmas árboczatokat. Az első megelégszik száraz homokos, kavicsos termőhelyekkel is, míg az utóbbi az ugyanilyen talajnak jobb minőségű termőhelyeit szereti. Lombzatuk fiatal korban nagyon gazdag; a tűk, melyek hármásával vannak egy hüvelyben, a

10—25 cm hosszúságot is eléri, minek következtében e fák talajjavító képessége nagy.

A *Pinus ponderosa* a telep több helyén lett kiültetve és ott a talaj minőségéhez képest jó fejlődést mutat. Megállapítható egyébként az is, hogy a feketefenyővel növekvésben lépést tart, tehát ha nem is jobban, de evvel egyenlően értékelhető.

A *Pinus Strobus* már nem is tekintendő külföldi fanemnek, mert Európa egyes részeiben már 200 év óta honos és Magyarországon is rég ismeretes, miért csudálkozni lehet azon, hogy kiváló tulajdonsága, főleg gyors növése miatt nem terjedt el nálunk jobban. A talaj és az éghajlat iránt e fa nem igényes, könnyű fája pedig nagyon alkalmas csomagoló ládák és gyufaszálak gyártására. Jól tenyészik a homokos agyagtalajban, azonban a tiszta homokban is megél, csak hogy ott rövidebb életű; szereti a mocsaras talajt is, hol bámulatos fahozamokat ad és a legkeményebb tél ellen is érzéketlennek mutatkozik. A telepen nagyobb kiterjedésben tisztán és más fajta fenyőkkel vegyesen lett elültetve. Az igényeinek jobban megfelelő helyeken bámulatos növekvést mutat.

Említést kívánok tenni a felette dicsért és mintegy divatosá vált *Pinus Banksiánáról*, mely fenyőféléből jelentékeny mennyiségű csemete lett a telepen és pedig ajánlások folytán a silányabb homoktalaju részeken elültetve.

A nyert tapasztalatok szerint a *Banksfenyő* bizony semmiben sem mutatott nagyobb elégtelenséget a fekete- vagy erdefenyőnél, sőt elültetésekor, minthogy a fiatal csemete nagyon zsenge, a szél által megmozgatott homok a csemete törzsébe beleütődve, oly bántalmakat okozott, hogy a viharok elmúltával azok nagy mennyiségben pusztultak el. Lombozata gyér, tűje rövid, tehát nem jó talajjavító, növekedése nem kielégítő.

A mostanáig tett megfigyelések alapján ezeket az eredményeket állapíthatom meg; a későbbi megfigyelésnek feladatát fogja majd képezni a *Banksfenyő*nek homoktalajon miként való viselkedésének megállapítása.

A felsorolt megfigyelések kizárólag a gödöllői telepen és annak futóhomokos részein történt erdősitésekre vonatkoznak; lehet, hogy a *Banksfenyő* igénytelenségét előnyösebb eredményekkel mutatja be a csekély rétegű köves, agyagos talajokon,

mert jó és jobb minőségű talajok beerdősítésére értékesebb és nemesebb fajok állanak rendelkezésre.

Elültetésre kerültek a telepen még a további *Pinus*fajok:

Pinus rigida, *Pinus contorta*, *Pinus excelsa*, *Pinus ensiflora*, *Pinus Laricio* var. *corsicana*, *Pinus Laricio* var. *calabrica*, *Pinus silvestris rigensis*, *Pinus edulis*, *Pinus flexilis*.

A hazaiak közül: *Pinus Cembra*, *Pinus montana*, *Pinus silvestris* és *Pinus austriaca*.

A telep futóhomokos részein, hol minden más tűlevelű elpusztult volt, védőállományul és előerdősítésképpen feketefenyő lett ültetve. E fenyő kitűnően diszlik, miből leszűrődött a tapasztalatok azon bizonyossága, hogy a tűlevelű fajok között a feketefenyő legelégülékenyebb és igényei a talaj és éghajlat iránt a legcsekélyebbek, tehát e tekintetben más fajjal nem pótolható.

A japáni *Larix leptolepis* csemete több alakzatban lett kiültetve, az ültetések gyönyörűen megfogamzottak és tekintetbe véve, hogy Gödöllő mostoha éghajlata és talaja nem éppen a vörösfenyőnek való, a fejlődés e mérve. mindenkít bámulatba ejtett. A tíz év előtti telepítésből származó csemeték, melyek mintegy öt méter magasságot értek el, s mindig a legegészségesebb lombozatot fejlesztették, a múlt évben — csodálatos módon — kezdtek nagyon megritkulni s gutaütésfélének estek áldozatul.

A fák törzsén, tűin, gyökerén sem rovar-, sem gombakárosítást észrevenni nem lehetett, a pusztulás tehát egyes-egyedül a termőhely alkalmatlan voltának tulajdonítható.

Valószínű és félős, hogy e vörösfenyők néhány év alatt teljesen el fognak pusztulni.

A hazai vörösfenyőt a *Coelophora laricella* nevű rovar és *Peziza Willkommii* nevű gomba rongálja ezek szintén csak az utolsó években léptek fel.

Láthatók a telepen még csemeteültetésből származó:

Cedrus Deodora, *Cedrus Libani*, *Cedrus atlantica*, *Chamaecyparis Lavsoniana*, *Chamaecyparis nutkaensis*, *Thuja gigantea*, *Thuja occidentalis*, *Juniperus virginiana*, *Juniperus Sabina*, *Taxus baccata*, *Sequoia gigantea* és *Gingko biloba*.

Mindenben és elsősorban a tűlevelű fajok megtelepítésére fordítottunk gondot és elültetésök a legjobban ismert eljárások

figyelembe vétele mellett eszközöltetett. A futóhomok azon részén, melynek felületét a rajta képződött gyepréteg kötve tartotta, az árkos ültetés alkalmaztatott oly módon, hogy másfél méteres sortávolságban az ásó szélességének megfelelő 30 centiméteres mély árkot emeltünk, melynek az első ásónnyommal kiemelt homokja jobbra, a második ásómélységre kiemelt homokja balra hányatott; az árokással kapcsolatosan a csemeték is el lettek ültetve; a gyökérzetre a jobb oldalt fekvő homok került, melyben némi termőanyag halmozódott fel, a balra fekvő homok az árok teljes kitöltésére és egyengetésére fordított. Az árkok közötti rész érintetlen maradt, miáltal a homoknak kötöttsége nagyjában el volt érve. Ezen árkokba ültetett csemeték ápolása csak a pásztaokban nőtt gyomok eltávolítására és a levegő és az eső könnyebb behatolhatása céljából az esetleges felületi elkeményedések fellazítására szorítkozott.

Az ilyen helyekre 30 *cm* csemetetávolságban kizárólag fekete-fenyőt ültettünk el, hogy a záródás mihamarább el legyen érve és egy-egy kimaradt csemete miatt ne kelljen pótlást eszközölni.

Ezen legsilányabb futóhomokos területektől eltekintve, a beültetés alá vett többi területek előzetesen és mindig ősszel fel lettek szántva, az ültetőgödrök pedig 1.40 *m*-es négyes kötelékben 60 *cm* mélyre tavasszal lettek kiemelve; az ültetés maga pedig akként eszközöltetett, hogy a sorban felváltva egy külföldi csemete és egy honi fekete- vagy erdeifenyő, több helyen fürtös juhar vagy nyírfa került elültetésre. Az utóbbiak meghagyása csak azon időre van tervezve, míg a külföldi csemeték megerősödtek, hogy ezen védelmi szerepre hivatott csemetéket nélkülözhetik. Eltávolításuk után az ötös kötelék alakul ki, minek következtében minden külföldi csemetének nőtere kétszeresére növekszik, úgy hogy egy kataszteri holdon az állományt alkotó fanemből 1468 darab marad meg.

A köteléknek ilyenemű ritkítását egy Douglasfenyő alakzatban már foganatosítottuk, ami nagyon jónak és megfelelőnek bizonyult.

A csemeteközök tisztántartása és kapálása költségkimelés végett mezőgazdasági közteshasználatlalt történt. Két-három éven keresztül a sorok közé egy-egy sor burgonya került, azután a talaj termő-

erejének ezuton történő kiaknázása be lett szüntetve és ott, ahol még további kapáltatás vált szükségessé, ezen munkát nap-számokkal eszközöltetett.

A telepen nagy kiterjedésben elültetett külföldi és honi lomblevelű fanemekre áttérve megemlítem, hogy ezek is azért lettek ültetve, hogy adatokat gyűjthessünk arról, hogy e fanemek a gödöllői talajban és égalji viszonyok mellett miképen tenyésznek. E célból e fanemekből elegyes és elegyetlen csoportokat alkottunk, melyek úgy lettek beillesztve túlevelű alakzatok közé, hogy az egész telep parkszerű külsőt nyerjen.

A lomblevelűek közül a következők telepítették meg:

Acer dasycarpum, *Acer saccharinum*, *Acer campestre*, *platanoides* és *pseudoplatanus*, továbbá *Aesculus Hippocastanum*, *Alnus glutinosa*, *Alnus incana*, *Betula lenta*, *Betula nigra*, *Betula odorata*, *Betula alba*, *Celtis australis*, *Castanea vesca*, *Catalpa speciosa*, *Fraxinus americana*, *Fraxinus cinerea*, *Fraxinus pubescens*, *Fraxinus sambucifolia*, *Fraxinus Ornus*, *Fraxinus quadrangulata*, *Fraxinus excelsior*, *Fagus silvatica*, *Fagus silvatica* var. *purpurea*, *Gymnocladus canadensis*, *Juglans nigra*, *Liriodendron tulipifera*, *Morus alba*, *Platanus orientalis*, *Populus canadensis*, *Populus Petrovskiana*, *Populus angulata*, *Populus trichocarpa*, *Populus Rasumovskiana*, *Populus balsamea*, *Populus alba*, *Populus nigra*, *Phellodendron amurense*, *Prunus serotina*, *Quercus banister*, *Quercus tardissima*, *Quercus coccinea*, *Quercus rubria*, *Quercus robur*, *Quercus Cerris*, *Quercus pedunculata*, *Quercus sessiliflora*, *Sorbus ancuparia*, *Sophora japonica*, *Tilia cordata*, *Tilia parvifolia*, *Tilia grandifolia*, *Ulmus americana*, *Ulmus campestris*, *Ulmus montana*.

Kísérletezés céljából három honi tölgyfajjal makkvetés útján is erdősítettünk, hogy összehasonlíthassuk a vetésből és ültetésből származó csemeték fejlődését. A *Juglans nigra* megtelepítése is magról fészekbe való rakása útján történt, minthogy a csemete az ültetést nagyon megsínyli.

Különös gondot fordítottunk a nyárfák sok fajának telepítésére és megfigyelésére is. A különböző nyárfafajok szaporítása és kiterjedtebb mennyiségben történhető nevelése céljából a gödöllői központi csemetekertben dugványnevelő telep létesített. A dugványok e csemetekertből a következő évben mint gyökeres vesszők a nagy telepre kerültek, hol erdősítésre használtattak fel.

Sajnos, a várt eredményt meghiusították a nyárfák károsítói: a cserebogárpajor és a *Cossus ligniperda*.

A kísérletezés a felsorolt károsítások daczára is folytatva lesz, hogy megfigyelések alapján legyen megállapítható, mely fajták a legalkalmasabbak a száraz homokterületek beerdősítésére.

Megemlítésre méltó a telepen nagyobb mennyiségben elültetett *Prunus serotina* is, mely a silányabb minőségű homokon is jól diszlik, mit üde, fényes lombozata és sima kérge igazol. E fa öt-hat éves korában már bőven termi a csiraképes magot, ha szedés után friss állapotban került a földbe, már a jövő tavaszkor csirázott is, míg a már megszáritott mag akár ősszel, akár tavasszal került elvetésre, csakis egy év múlva csirázott.

Az előrebocsátottakból megérlelődött bennem az a meggyőződés, hogy erdészeti szempontból a honi fajok minden tekintetben megfelelnek a legfokozottabb igényeknek is, mert ezzel szolgáltatják a legjobb minőségű és mennyiségű anyagot. A külföldi fajokra egyáltalában nem szorulunk reá, egynéhány fajt kivéve, melyek tenyésztése vegyesen a hazaiakkal ajánlatosnak mutatkozik.

A külföldi fajok főleg csak diszkertészeti célokat szolgálnak és nem tagadom, hogy kellemes benyomást gyakorolna egyes külföldi fanemnek elültetése az erdők kiváló pontjain, erdei házak közelében, erdei tisztásokon, hol azok meghagyva és óriási példányokká fejlődvén az erdésznek, de az arra járó turistának figyelmét is lekötnék. Természetes, hogy ily ültetésekhez mindenkor a telepítendő külföldi fanemnek legjobban megfelelő termőhely, illetve a helynek legjobban megfelelő külföldi fanem választandó meg. Hegyes völgyes erdeinkben egyes faként különösen a szép és szembetűnő:

Cedrus deodora, *Chamecyparis Lavsoniana*, *Thuja gigantea*, *Sequoia gigantea*, *Gingko biloba*, *Abies balsamea*, *Abies concolor*, *Abies Nordmanniana*, *Gymnocladus canadensis*, *Liriodendron tulipifera*, *Quercus rubra* volnának ültethetők.

A telep beültetéséhez szükséges külföldi csemeték az első években kizárólag vásárlás útján szereztettek be és tekintve a szükséglet nagy tömegét, a fák onnan vétettek, hol legolcsóbban kaptuk azokat. A szükséglet nagyobb részét *I. Heins' Söhne*, *Halstenbek*, *H. H. Pein* holsteini és továbbá *Späth* berlini czégek, utóbbi főleg *Picea pungens glauca* és *argentea* csemetéket szállították. Az évek folyamán *Orleansból* és több német czégtől is

vettünk csemetéket. Az összes czégek által küldött csemeték teljesen megfelelő minőségűek voltak, igen jól voltak csomagolva és egészséges állapotban is érkeztek meg. A külföldi csemetéknek vétel útján történő beszerzése aránylag óriási költséget emészt fel, miért is a csemetéknek magból való nevelésére térünk át és e célból Gödöllőn központi öntözhető csemetekertet létesítettünk.

Az elvetésre szükséges magvakat lehetőleg az egyes fafajok eredeti származási helyéről iparkodtunk beszerezni. Az igénybe vett amerikai czégek *Denverben* és *Filadelfiában* a legnagyobb készséggel bonyolították le a megrendelést.

A legutóbbi időben kizárólag csak a kopenhágai I. *Rafu* czéget, kinek mind az öt világrészben nagy összeköttetései vannak s ki saját magkísérleti állomással is rendelkezik, vettük igénybe.

Rövid pár év után már jelentékeny mennyiségű saját nevelt külföldi csemete állott rendelkezésre, melyek közül a *Pinus* fajták egyéves korban, a *Picea* fajták pedig két éves korban lettek átiskolázva, hol két-két évig meghagyatván, mint átiskolázott három- és négy éves csemeték kerültek a telepre. A csemeték nevelése a telepen befejeződő munkálatok arányában évről-évre kisebb mennyiségre szorítkozott és ehhez képest a központi csemetekert területe is szűkebbre vététt.

Térképrészletek kisebbitése, vagy nagyobbitása milliméter-papirossal.

Irta: *Jánosi Pál*, m. kir. erdőmérnök.

Rendszeres erdőgazdaságokban a nagyobb birtokokról általában háromféle mérczéjű térkép van használatban, még pedig : részletes felmérési szelvények, alap- és átnézetes térkép. Az időszakai gazdasági átvizsgálások alkalmával — de máskor is — sokszor előfordul, hogy egy ujabban bemért poligont, vagy sok töréssel bíró vonalat mind a három rendbeli térképre rá kell vinni, amikor vagy úgy járunk el, hogy a mérés adatait mind a három térkép mérczéje szerint külön-külön feldolgozzuk, vagy ha

van pantográfunk, a poligont, vagy vonalat ennek segélyével kisebbítjük.

De előfordul olyan eset is, hogy sem felrakó-készülék, sem pantográf, de még mérési adatok sem állanak rendelkezésünkre, hanem poligon, vagy vonal rajta van az egyik térképen és azt át kell vinnünk egy, vagy több más-más mérczéjű térképre.

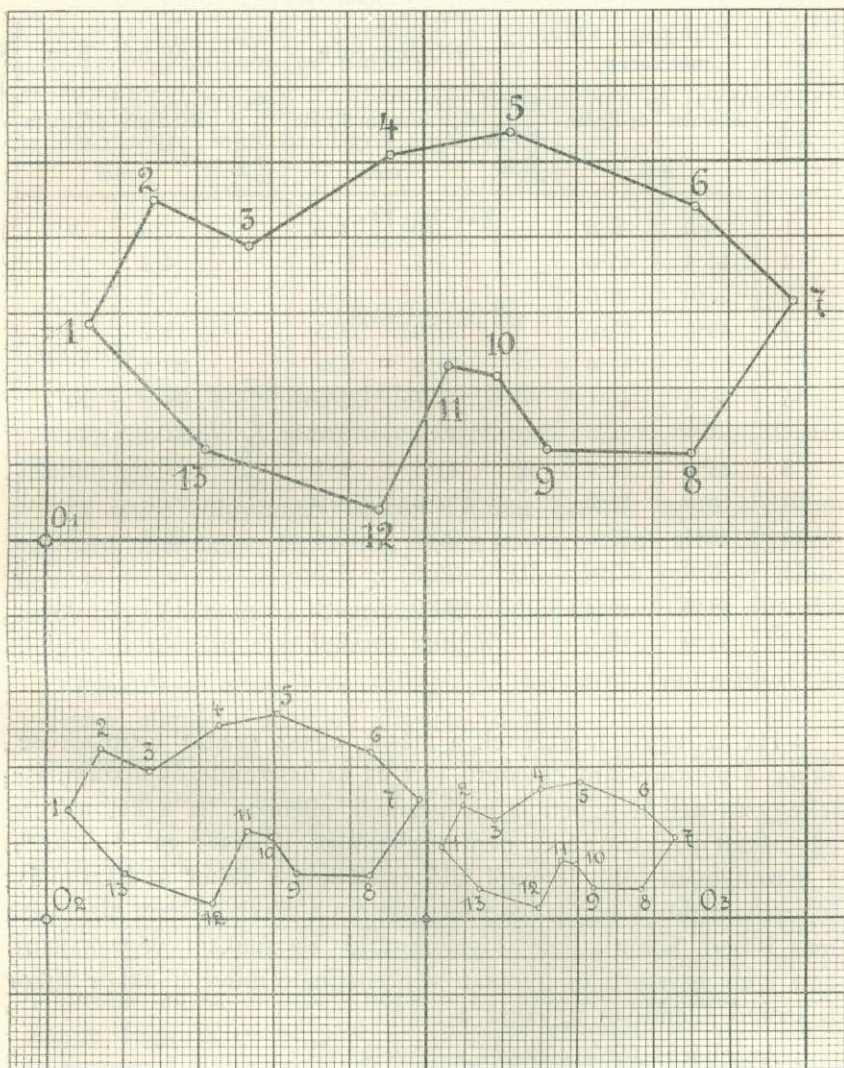
Különösen az utóbbi esetben ajánlom a következő eljárást:

Vegyünk egy ivátlászó milliméter-beosztású papiroost. Ezt könnyű beszerezni és mindenüvé magával viheti a mérnök. Terítsük azt a kisebbítendő (vagy nagyobbítendő) idomra. Tekintsük a milliméter papirosnak egy vízszintes és egy függélyes irányban menő vonalát egy koordináta-rendszer tengelyeinek. Czélszerű erre a milliméter-papirosnak úgy vízszintes, mint függélyes irányban 5—5 *cm*-enként vastagabban jelzett vonalait választani, vagy pedig a választott vonalakat tus, tinta, vagy írónnal megjelölni, hogy feltűnők legyenek. Czélszerű továbbá a papiroost a térképen úgy elhelyezni, hogy a kisebbítendő idom a koordináta-rendszer tengelyei által négy részre osztott sík egyik negyedébe essék. Az idom valamennyi törési pontját lássuk el számmal, vagy jellel s az így megjelölt pontoknak olvassuk le milliméterekben (a milliméter tizedrészeit is szembecslés szerint) és abszcisszáját, ordinátáját; ezeket az értékeket szorozzuk be a két mércze viszonzszámával, s az így nyert értékeket, ugyancsak mint koordinátákat, rakjuk fel akár az előbbi, akár a milliméter-papirosnak egy más helyén, vagy egy más ív milliméter-papiroson szabadon választott tengelyrendszerre s akkor az idom pontjait a kívánt mérczében kapjuk meg.

Az eljárás könnyebb megérthetésére az alábbi rajz szolgál.

Tegyük fel, hogy adva van $1'' = 40^0$ (1 : 2880) mérczéjű térképen az 1—13. pont által meghatározott poligon (a három hasonló idom közül a legnagyobb), amelyet $1'' = 80^0$ és $1'' = 120^0$ mérczéjű térképre akarunk átvinni.

Ráterítjük a milliméter-papiroost a térképre olyképen, ahogy azt az ábra mutatja; leolvassuk és felírjuk minden egyes pontnak az összrendezőit (1. a táblázat 2. és 3. rovatcsoportjában), ezeket megszorozzuk az adott mérczék viszonzszámaival (a táblázat 4. és 7. rovatában), a kapott értékeket (a táblázat 5., 6. és 8., 9. rovatcsoportjában) ugyancsak mint összrendezőket felrakjuk azokra a

1. ábra.

tengelyrendszerekre, melyeknek metszőpontjai az ábrán O_2 és O_3 -mal vannak jelölve és megkapjuk a poligont a kívánt mércékben.

Pontok száma vagy jele	1" = 40 ^o mérceében		1" = 80 ^o mérceében		1" = 120 ^o mérceében			
	abszcziissa	ordináta	átszámító tényező	abszcziissa	ordináta	átszámító tényező	abszcziissa	ordináta
	mm			mm			mm	
1	6·0	28·6	40:80 = 1:2 1/2	3·0	14·3	40/120 = 1/3	2·0	9·5
2	14·4	45·0		7·2	22·5		4·8	15·0
3	27·0	39·0		13·5	19·5		9·0	13·0
4	45·6	51·0		22·8	25·5		15·2	17·0
5	61·2	54·0		30·6	27·0		20·4	18·0
6	85·5	44·1		42·75	22·05		28·5	14·7
7	98·4	31·5		49·2	15·75		32·8	10·5
8	85·0	11·4		42·5	5·7		28·3	3·8
9	66·0	12·0		33·0	6·0		22·0	4·0
10	59·4	21·6		29·7	10·8		19·8	7·2
11	53·0	23·0		26·5	11·5		17·7	7·7
12	44·0	4·2		22·0	2·1		14·7	1·4
13	21·0	12·0		10·5	6·0		7·0	4·0

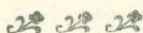
Ha az egyik mérceének a másik egész számú többszöröse, akkor a viszonyszám egyszerű tört és az összrendezők átszámítása feljegyzés nélkül fejben is elvégezhető, ellenben ha a két mérce egymással maradék nélkül nem osztható (pl. 1" = 80° és 1" = 300°), a viszonyszám több jegyből álló érték lesz s akkor az átszámítást legcélszerűbb a legujabban megjelent s a szakkörökben bizonyára már ismert, Schmidt-féle logarszámoló készülékkel végrehajtani, ami igen egyszerű és gyorsan végrehajtható művelet akkor mikor a szorzó állandóan ugyanaz a szám.

Az eljárás főbb előnyei a következők:

1. A pantográf nélkülözhető, melynek felszerelése és beállítása sokszor több időt és munkát igényel, mint amennyi az ismeretett eljárás mellett a feladat végrehajtásához szükséges.
2. A munkát egy ember is elvégezheti, holott a pantográf kezeléséhez rendszerint két személy kell.

3. Az eljárás egyszerűségénél fogva a feladatot olyan egyén is megoldhatja, akinek a pantográf kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzettsége nincs.

4. Térképrészletek nagyobbitása könnyebben és pontosabban hajtható végre, mint pantográf segítségével.

IRODALOM.

Lapszemle.

Erdészeti Kísérletek. 1913. 1—2. szám.

Vadas Jenő: A sávós tölgybogár biológiája és erdőgazdasági jelentősége.

A sávós tölgybogár utóbbi időben hazánk egyes erdeiben nagyobb mértékben lépett fel, minek következtében a földművelésügyi miniszter ur megbizta a kísérleti állomást, hogy tegye tanulmány tárgyává ennek a rovarnak életmódját, károsítását és állapítsa meg ezek alapján a védekezés módját.

Ezekről a munkákról számol be helyszíni tanulmányai és kutatásai alapján a kísérleti állomás vezetője.

Vadas elsősorban tüzetesen leírja a rovar alakját és ismertetőjeleit, a természet után készült eredeti rajzokkal kísérve a leírást, azután pedig nagy részletességgel ismerteti a rágás módját, amelyet egyes szerzők némi eltéréssel irtak le. Vadas — Jablonowski megfigyeléseire támaszkodva — valószínűnek mondja, hogy a bogár petéjét kéregsebbe rakja, de nem rakja azt a héj alá. A kikelő lárva nyomban átrágja a fa héját és behatol a háncsba, onnan befuródik egész a bélig, később az egyéves hajtásból — ahol eleinte dolgozik — behatol az idősebb részekbe is, ahol áttelel és tavasszal rágja az u. n. halálos gyűrűjét, amely a szíjácsban halad, de a kéreg belső részére és a háncsra is terjed és vízszintesen körülövezi az ág egész területét, teljesen megakasztva a tápláló nedvek áramlását. Innen felfelé haladva, elkészíti a rovar a bábkamráját, amelyből — átalakulása után — kifelé rágva, a kész bogár júniusban vagy júliusban kirepül.

A lárva rágásának időtartama, vagyis a pete lerakásától a bogár kirepülésig terjedő idő még nincs biztosan megállapítva. Vadas kétéves generációt tart valószínűnek.

Azután rátér Vadas a rovar fellépésének történeti adataira. 1885-ben tűntek fel a rovar károsításai a Bükk és Mátra hegység tölgyeseiben. Azóta már több ízben észlelték és többen — Paszlavszky, Illés, Horváth, Fekete és mások — tették tanulmány tárgyává a rovar és életmódját, valamint az ellene való védekezést. Ujabb időkben Nyitra és Sopron megyékben észlelték, továbbá az aranyosmaróti m. kir. járási erdőgondnokság kerületében. Fellépése mind nagyobb és nagyobb méreteket öltött az utóbbi vidéken, úgy hogy Bars, Pozsony és Nyitra megyékben jelentékeny kárt okozott. Ezeket a vidékeket tanulmányoztatta a földmívelésügyi miniszter ur a budapesti rovarani állomás, központi kísérleti állomásunk és a pozsonyi erdőfelügyelőség útján. Ennek a bizottságnak jelentését részletesen közli Vadas, felsorolva a bejárt helyeket, a végzett kutatásokat és a szerzett tapasztalatokat.

A rovarról megszállott területek mind feltétlen erdőtalajon állanak, nagyrészt sarjerdők, amelyek majdnem mindenütt legeltetés alatt állanak. A már amugy is silány és elkinzott erdőket az előző években a lisztharmat is ellepte; hozzájárult ehhez még a Coraebus-nak nagymérvű rágása, aminek következtében az erdő valóban szomorú képet mutatott. Mindamellettt a szemle arra a következtetésre jogosított, hogy a rovar fellépése szünőfélben van, bár ennek okát megállapítani nem sikerült.

Szembeötlő volt mindenütt az a tény, hogy számottevő kár csak oly erdőben volt látható, amelynek fái már előzőleg egyéb okok miatt synylődtek, a jó talajon álló és erőteljes fejlődést mutató erdőkben számottevő megtámadás sehohsem volt látható. A megkísérlett védekezésnek — a megtámadott hajtások eltávolítása — hatását biztosan kimutatni nem lehetett.

Megfelelő védekezési mód után kutatva, Vadas egy régebbi bizottságnak a cikkben közölt jelentéséből indul ki és arra az eredményre jut, hogy a megtámadt fáknak, illetőleg hajtásoknak eltávolítása kellő időben! — kívánatos volna ugyan, de megfelelő módon aligha vihető keresztül. Mivel pedig a megtámadott erdők kivétel nélkül rossz állapotban voltak, a baj orvoslását a

viszonyoknak megfelelő, helyes edőgazdaság meghonosításában látja, mert jól gondozott erdőben számottevő kárt a *Coraeus* nem okoz.

Fekete Zoltán: Az óhegyi fatermési kísérleti terület.

Fekete Zoltán a központi kísérleti állomás megkeresésére felvett egy kísérleti területet az óhegyi m. kir. erdőgondnokság „birótelepi” völgyében, amelynek célja: egy bizonyos gazdasági eljárás mellett létrejövő fatömegnek, illetőleg növedéknek megállapítása. A terület ugyan csak részben felel meg a szükséges követelményeknek, de így is érdekes adatokat szolgáltat.

A terület kiterjedése 2·63 ha, határait a telep alakulása adja. Az állomány 0·5—0·6 sűrűséget mutat, nagyobb részben jegenye (0·6), kisebb részben lucz (0·4). A fák kora rendkívül változó 100—325 év. Az állomány multjáról csak annyit lehetett megállapítani, hogy 1839. körül erős erdőlés volt benne. Valószínű, hogy a közeli község lakossága állandóan lopkodta a fákat, különösen az erdő alsó részében, ahol ennek következtében szépen felverődött a fiatalos. Az állomány felvétele törzsenként lett meg-ejtve. A fák sorszámmal vannak ellátva és a mellmagassági átmérők mm-nyi pontossággal lettek lemérve.

A fatömeget és növedéket Fekete 20 darab mintatörzs adata alapján számította ki.

Erdekes adatot szolgáltatott a folyó növedék, amely feltűnő nagy. Hasonló korban a folyó növedék már jóval alatta szokott állani az átlagosnak. Jelen esetben pedig még jóval felette áll annak és magában véve is oly nagy, hogy teljes sűrűség mellett és első-rangu termőhelyen is ritkaság. Ime, az erős és állandó ritkítás hatása!

Fekete ezután még közli az átlagos kor és az átlagos magasságok kiszámításának módját, valamint a jövőben szükséges teendőket is.

Zemplén Géza: Adatok a parafa kémiai ismeretéhez.

Zemplén a cellulóz iránt való speciális kutatásai közben foglalkozott a parafából előállítható oly termékkel, amelyről az irodalomban nagyon eltérő adatok találhatók. Az adatok egy része

ugyanis cellulóznak mondja azt az anyagot, míg ellenben mások cellulózt nem találtak a parafában. Zemplén oly anyagot talált, amely sok tekintetben hasonlít a cellulózhhoz, de annak legfőbb jellegzetességét — az acetolysis-szel szemben való viselkedését — nem mutatja, minek következtében Zemplén arra az eredményre jut, hogy a kérdéses anyag nem cellulóz. Sajnos, Zemplén egyéb elfoglaltsága lehetetlenné teszi, hogy ezzel az érdekes anyaggal a közelebbi jövőben tovább foglalkozzék.

Zemplén részletesen leírja a terméknek előállítását, amely nagyon körülményes eljárást követel. Erre itt részletesen nem térek ki. A nyert anyagot több részletben vette acetolysis alá, de mindegyik egyformán azt mutatta, hogy az az anyag, amely parafából a cellulóz elkülönítésére vezető módszerekkel előállítható, külsőleg és oldhatósági viszonyaiban hasonlít ugyan a cellulózhhoz, de mégsem cellulóz.

Végül közli Zemplén a felhasznált 100 gr parafa alkotó részeit.

Blattny Tibor: A veresfenyő elterjedése Magyarországon.

Blattny közli a növényföldrajzi megfigyelések adatai alapján a veresfenyő vízszintes és magassági elterjedését hazánkban.

1. Vízszintes elterjedés.

A vízszintes elterjedés hasonlít az erdeifenyő határaihoz, de szűkebb térre szorul.

Tömegesen csak a Magas Tátrában és annak déli szomszéd-ságában fordul elő.

Elszórtan található a máramarosi Bruszturán, délen a Bucsecsben és a Szebeni Havasokon, majd a Bihar hegységben.

Az Alpoknak hazánkba nyúló hegyein szintén előfordul, de őseredetiségét Blattny nem látja kétségtelennek.

A Karsztban nem őshonos.

2. Magassági elterjedés.

Az Északnyugati Kárpátokban álló veresfenyőket Blattny tulajdonképpen telepített példányoknak tartja.

A Középkárpátokban őshonos, tenyészetű öve közel azonos a luczfenyőével, de alsó határa feljebb szorul annál. Átlagosan 650 m az alsó határ, a minimuma Tiszolcznál van, 435 m.

Tenyészetének optimuma 1000—1200 *m*-be esik. A szakadozott állomány — amely csak a Magas Tátrában alakul ki — átlagosan 1510, maximálisan 1570 *m*-ig nyulik.

Blattny részletesen közli a felvételi adatokat a fa- és cserjealak (8 *m*-nél magasabb, vagy alacsonyabb) felső határaitól. A faalak átlagos határa az egész hegyvidékre értve 1470 *m*, a Magas Tátrában magában pedig még körülbelül 50 *m*-el magasabb.

Az előfordulás zöme a Dobsina és a Magas Tátra közötti részekre esik, onnan a periferiák felé elmosódnak az előfordulás határai.*)

Az Északkeleti Kárpátokban csak egy termőhelye van a veresfenyőnek, amely azonban őseredetinek látszik, sőt régebben nagyobb számban kellett ott lennie a veresfenyőnek. Határai 760 és 1442 *m* közé esnek.

A Keleti Kárpátokban a veresfenyő nem őshonos.

A Déli Kárpátokban kevés a veresfenyő, de nagyon érdekes ez az előfordulás, amely oly kiszakított fészke a veresfenyőnek, mint a Damogled a feketefenyőnek. Alsó határa 1325 *m*, felső 1780 *m* (szakadozott állomány), faalakkal 1890 *m*-ig, törpülve 2049 *m*-ig hatol fel.

A Bihar hegységben az alsó határ 635 *m*, a felső 1352 *m*.

A Duna-Dráva közötti Alpokban egész 350 *m*-ig száll alá a veresfenyő. Hogy őshonos-e, vagy nem, nem sikerült megállapítani.

Volfinau Gyula: adatok a csemetének ollózás, tépegetés és iskolázás útján való neveléséhez.

Volfinau leírja a központi kísérleti állomás által kezdett kísérleti sorozatot, amelynek célja a lúczfenyőcsemetenevelés különféle eljárásainak kipróbálása.

A kísérlet következő módon lett végrehajtva:

Az eredeti vetés háromféle sűrűséggel történt, 100 *m*²-ként 0·88, 1·76 és 2·64 *kg* maggal.

*) Érdekes versenyfenyősziget van a Veliki Chocs nyugati lejtőin, a likavai kísérleti területek közvetlen szomszédságában, ahol a versenyfenyő a Predni Chocs lejtőin összefüggő, 100 kat. holdnál nagyobb, lúcz-, jegenye- és erdeifenyővel elegyített állományt alkot, meredek, sziklás területen. Őshonosságához nézetem szerint kétség nem fér.

Minden sűrűségi fok azután négy egyenlő részre lett felosztva és négyféle eljárás alá véve, az egyik érintetlenül maradt, a másik kézzel lett gyéritve, tépegetve, a harmadik a máramarosi ollóval ritkítva, a negyedik pedig a Hacker-féle iskolázó géppel szétiskolázva.

Ezek a munkák a második év tavaszán lettek végrehajtva, az ollózás és tépegetés a harmadik év tavaszán ismétlődött. A negyedik év tavaszán, tehát hároméves korukban kiemeltük a csemetéket és számbavettük őket. Ennek eredményeit Volfinau táblázatokban közli, amelyekből a következők vehetők ki.

Az érintetlenül hagyott csemeték — még a ritka vetésnél is — ültetésre csak kis mértékben alkalmasak. Rendkívül sok a selejtezni való, de még a java is gyenge. A sűrűség szerint 14, 37 és 43⁰/₀-a teljesen száraz volt.

A legjobb csemetét az iskolázás szolgáltatja.

Az ollózott csemete ennél lényegesen gyengébb volt, bár a darab száma (a 3-ik év végén) már kisebb volt, mint az iskolázott ágyakban.

A kézzel való tépegetés valamivel erőteljesebb csemetét adott, mint az ollózás, de az iskolázott csemeték mögött ezek is messze elmaradtak.

A termelési költség legmagasabb volt a tépegetésnél, az iskolázás ennél olcsóbb, az ollózás még olcsóbb.

A kísérlet eddigi eredményeit Volfinau abban foglalja össze, hogy teljesen beavatkozás nélkül nem nyerünk megfelelő csemetét, a tépegetés nem nyújt előnyt az iskolázás vagy ollózással szemben. Az utóbbi két mód közül az iskolázás sokkal jobb eredményt ad és az esetben, ha területünk van elég, mindenesetre ajánlatos; ha ellenben szűken vagyunk terület dolgában, akkor nyuljunk az ollózáshoz, azt mérsékelten alkalmazva.

Zemplén Géza: Adatok a cellulóz részleges hidroliziséhez.

Zemplén kísérleti uton kutatta a cellulóz viselkedését, ha az hidrolisise alkalmával nem a tömény kénsav és eczetsavanhydrid együttes hatásának, hanem külön-külön behatásnak van kitéve; mivel azonban az utóbbi anyag alkalmazásánál sem kerülhetett el a kénsav hozzáadását, a kérdés oda módosult: miféle terméket ad a kénsavval részlegesen hidrolizált cellulóz olyan körülmények

között, melyek a normális cellulózból oktacetylcellobiozt eredményeznek. Az eredmény azt mutatta, hogy a kénsavval a cellulózból oly termékek képződnek, melyek a sav hosszabb behatása után is hidrolízátlan cellobioz-halmazokat tartalmaznak.

Zemplén ezután részletesen leírja, hogy miféle eljárással nyerte és kezelte a kísérlet alapjául szolgáló anyagokat.

*

A füzetet intézeti és személyi ügyek zárják le, előbbieken röviden vázolván az erdészeti kísérleti állomások 1912-ik évi tevékenysége és 1913-ik évi munkaterve. R.

KÜLÖNFÉLÉK

Gyógynövénytanfolyam a Kolozsvári Gazdasági Akadémián.
Folyó hó 29-én fog Kolozsvárt a gazdasági akadémián a 8 napos gyógynövényismertetési tanfolyam megnyilni. Erre a tanfolyamra már megtörténtek a felvételek. Tekintettel arra, hogy a 20 résztvevőre tervezett tanfolyamra 280 folyamodvány érkezett be, báró *Ghillányi* Imre földmivelésügyi miniszter méltányolta ezt a nagy érdeklődést és 26 folyamodót ösztöndíj élvezete mellett vett fel a tanfolyamra és több résztvevőt más alap terhére vett fel. E tanfolyam célja az ország különböző vidékén lakó lelkészeknek

500 év óta gyógyítanak csuht, köszvényt, ischiast, bőrbajokat stb. *Trencsén-Teplíc* 36—42 C^o természetes forróságu kénes hévvíz- és iszapfürdői, Felső-Magyarország, a berlin-oderberg-wieni fővonalon. Szállodák fürdőkkel egybeépítve, azért egész éven át nyitva. Hidegvízgyógyintézet. Diétetikus konyha. Festői fekvés. Enyhe éghajlat. Legnagyobb kényelem. Új fürdők. Új szállodák. Új iszapfürdők. *Házikurákhoz kénes iszap- és vizszétküldés.* Művészi prospektussal szívesen szolgál a fürdőigazgatóság.

Egyesületi tagok és azok hozzátartozói tagsági igazolványuk felmutatása mellett következő kedvezményeket élveznek: június 15-ig és szeptember 1-től kezdődőleg napi 8 koronáért jó szobát, teljes ellátást, fürdőt és fürdőruhát. Azon tagok, kik fent leirt időszakban ezen kedvezményes „Hivatalnoki penziót” nem veszik igénybe, de a fürdőigazgatóság tulajdonát képező házak egyikében laknak, a fürdőknél 50%ok kedvezményt kapnak. Juniús 15-től augusztus végéig 25%o. Iszapszétküldésnél 10%o.

és tanítóknak figyelmét a hazánkban vadon termő gyógynövények értékére felhívni, a gyűjtés és értékesítés módjával megismertetni, hogy a szegényebb néposztályt ezuton újabb mellékkeresetre kitanítsák.

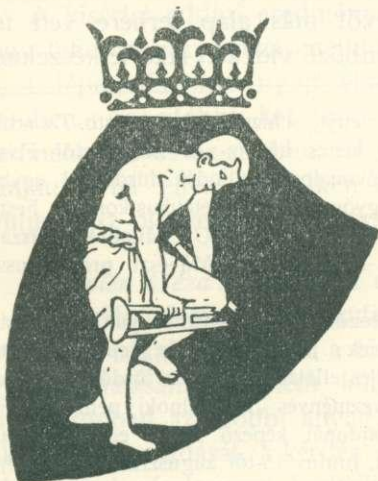
E tanfolyam iránt nem csupán a hazai gyógynövénykereskedőink érdeklődnek, hanem ennek hirté már a külföldre is eljutott, úgy hogy brünni, leipzig, hamburgi és párisi kereskedők fordulnak a tanfolyam vezetőségéhez oly célból, hogy a tanfolyamon résztvevőkkel közvetlen üzleti összeköttetésbe léphessenek.

Adat az ákácztérmetzetrajzához. Nincsen törvény kivétel nélkül, tartja a közmondás és helyesen.

A multkor a feketefenyőről irtam le egy ilyen kivételt, itt az ákácztól közlök egy nem kevésbé jellemzőt.

Tudjuk, az ákácztérmet nem szereti a vizet, illetve a nedves termőhelyet. Ezzel szemben van itt a bellyei uradalom árterületén egy helyen néhány, ma már talán 14—15 éves ákácztérmet, mely kitünően nő, pedig a hely évenként viz alá kerül rövidebb-hosszabb időre.

PÖSTYÉN

ma már kettős fogalom.

1. Hires iszapforrásai csuz-, köszvényeseteiben az egész világon elismert páratlan gyógyhatásuak.

2. Kitünően felszerelt hideggyógyintézetében neuraszténiák, szivbajok pompás eredménnyel kezelhetők. 1912-ben 18.000 fürdővendég. Télen nyáron nyitva. Felvilágosítást nyújt a

Fürdőigazgatóság.

Egyesületünk tagjai utalvány alapján
:: kedvezményben részesülnek. ::

Bővebbet az elnökségnél.

De mást mondok: ugyanazon helyen volt egy csemetekert, melyben magam is neveltem magról ákáczcsemetét, melyek közt, noha heteken, sőt 1907-ben két hónapon keresztül vízben álltak, talajuk tehát az árviz levonulása után is még jó ideig telítve volt vízzel, őszre mégis 1 *m*-nél jóval magasabb példányokat lehetett találni. Az illető talaj táplálékduz homoköntés.

De nem ez az egyedüli példa vidékünkön, hogy az ákác, ha kell, megalkuszik a körülményekkel és önmagára czáfol. Az itteni Várdarócz és Laskó község határában több helyen látni, hogy az ákác csaknem a mocsárba van ültetve és kitűnően növekszik. Közvetlen mellette, sőt közte nád nő s ő nagyszerűen érzi magát.

Viszont azonban arra is tudok példát, mikor az ákác igénytelenségének is végeszakad talaj tekintetében.

Éppen gondnokságom területén van egy részlet, mely ákác-czal volt beültetve, körülbelül 28—30 év előtt. De jövő tavaszra már talán egy törzs sem hajt ki, vagyis az egész ákáczos elpusztul. Már régóta inkább tisztás az illető terület, de mégis tengődött rajta itt-ott egy-egy 8—10 *cm* vastag ákácztörzsecske. A talaj szintén homoköntés, de ármentesített területen. A hely egy, a környezetből talán 60—70 *cm*-re kiemelkedő hát. De a talaj metszete azonkívül, hogy a hát, vagyis az ákác helye a fenti 60—70 *cm*-nél magasabb, semmi különbséget nem mutat a mélyedés talajmetszetével szemben. És ami a legszembetűnőbb, a hát tetején az ákác elpusztul, míg a hát lejtőjén, tehát 15—20 *cm*-mel mélyebben már vigan tenyészik.

Még sajtóságosabb azonban, hogy a részlet két végén, ahol egy-egy nyiladék vonul el, a hát tetején is kielégítően nő, de csak a nyiladék szélén álló egyedek. A jelenség nem vezethető vissza homoktáblákra se, mert ilyenek nincsenek a talajban és nem is szikes a talaj. Szemre ugyanilyen a talaj metszete a szóban forgó ákác termőhely közvetlen szomszédságában is, ahol a tölgy 34 éves korban 40 *cm* mellmagassági vastagságot és 23 *m* magasságot is elér és a kanadai nyár teljes, sőt tulsűrű állásban 26 éves korban 253 *m*³ fatömeget mutat kataszteri holdanként. És ha nem állna tulsűrűen, nagyon is világosságot és szabad állást kívánó fanem lévén, valószínűleg közel járna a holdankénti fatömeg a 300 *m*³-hez. És ez minden átmenet nélkül alig 2—3

méternyi távolságban egymáshoz „játszódik“ le, csak éppen hogy az egyik helyen a talaj 2—6 decziméterrel magasabb, de struktúrája ugyanaz. (Majerszky.)

A pöstyéni fürdőigazgatóság az Országos Erdészeti Egyesület azon tagjainak, kik a fürdőigazgatóságnál egyesületünk utalványával jelentkeznek, s kik a fürdőigazgatóság kezelése alatt álló épületek egyikében vesznek lakást, a következő kedvezményeket nyújtja:

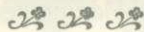
1. évenként 12 tag részére kád- és medenczefürdők tarifaszzerű áraitra 50%,

2. ugyanezen tagoknak a kezelése alatt álló épületekben veendő lakások díjszabásszerű áraitra 25% árengedményt.

A fürdőkedvezmény egész éven át érvényben marad, míg a lakás utáni engedmény a június 1-től augusztus 20-ig terjedő fődényre nem terjed ki.

A fenti kedvezmények csakis akkor vehetők igénybe, ha tagtársaink az egyesület által kiállított utalvánnyal jelentkeznek.

Halálozás. Egervári *Egerváry* Gyula m. kir. országos vadászati felügyelő, a Vadászlap szerkesztője és tulajdonosa, július hó 22-én elhunyt. Béke poraira!

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1913. évi június hó 30-án tartott rendes évnegyedes üléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor miniszteri tanácsos, elnök; Nagy Károly miniszteri tanácsos, h. előadó; Téglás Károly, Laitner Elek miniszteri tanácsosok, Péch Kálmán, Arató Gyula, Rochlitz Dezső, Kócsy János, Kovács Gábor m. kir. főerdőtanácsosok, Nagy Elek m. kir. főerdőszám-tanácsos, Kovács Aladár, Kacsanovszky József m. kir. erdőtanácsosok, bizottsági tagok, Térfi Béla m. kir. erdőtanácsos, az alap jegyzője és Geyer H. Viktor m. kir. erdőszámvizsgáló, az alap számvivője.

Elnök üdvözlőlvén a megjelent tagokat, az ülést megnyitja s bejelenti, hogy Gyöngyössy Béla bizottsági tag távolmaradását hivatalos elfoglaltsággal kimentette.

Együttal felkéri Nagy Károly min. tanácsos, bizottsági tagot, hogy a szintén távol levő Kaán Károly főerdőtanácsos helyett az előadói tisztet lássa el.

1. Jegyző felolvassa a pénztári jelentést, mely szerint

az alap álladéka 1913. év I. negyedének végén.

Folyószám	Megnevezés	A m. kir. posta- takarékpénztárnál		A magyar leszámítoló és pénzváltó banknál				Jegyzet
		készpénzben		értékpapír				
		K	f	K	f	K	f	
1	Álladék a múlt évnegyed végén	3881	39	7567	99	340000	—	
	<i>Bevétel a folyó évnegyedben :</i>							
2	Járuélékok, adományok	24124	21	—	—	—	—	
3	Gyümölcsöző tőkék kamata	135	85	2673	02	—	—	
4	Különféle bevételek	—	—	—	—	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénzt.-hoz { a leszámít. bankhoz	5000	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok eladásából	—	—	—	—	—	—	
7	Átfutó bevételek	—	—	—	—	—	—	
8	Adom. és átutalt értékpapírok	—	—	—	—	40000	—	
	Összesen	33141	45	10241	01	380000	—	
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben :</i>							
1	Kiadás az alaptőkéből	—	—	—	—	—	—	
2	Kifizetett segélydíjak	18950	—	—	—	—	—	
3	Kezelési kiadások	1039	53	—	—	—	—	
4	Különféle kiadások	—	—	—	4 01	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénzt. tól { a leszámítoló banktól	—	—	—	5000	—	—	
6	Értékpapírok vásárlása	—	—	—	—	—	—	
7	Átfutó kiadások	—	—	—	—	—	—	
8	Eladott értékpapírok	—	—	—	—	—	—	
	Összesen	19989	53	5004	01	—	—	
	Levonva a bevételből a kiadást mutatkozik tiszta vagyon	13151	92	5237	—	380000	—	
	Ebből az összegből esik :			398388	92			
	1. alaptőkére	—	—	282529	38	—	—	
	2. folyó kezelésre	—	—	115859	54	—	—	
	A folyó kezelésnél kimutatott összegből esik :							
	a) az 1912/1913. évre engedélyezett segélyekre	—	—	23070	—	—	—	
	b) az 1913/1914. évre kiosztható segélyekre	—	—	66900	—	—	—	
	c) az 1913. évi tiszta jövedelemre	—	—	25889	54	—	—	

Budapest, 1913. évi április hó 1-én.

Geyer H. Viktor s. k.
m. kir. erdőszámvizsgáló, az alap számvivője.

A bizottság a jelentést tudomásul veszi.

2. Jegyző bejelenti, hogy az előző ülés vonatkozó határozatával kiküldött bizottság az alap 1912. évi zárszámadását megvizsgálta s ennek megtörténtéről az alábbi jegyzőkönyvet mutatta be:

Tekintetes Intéző Bizottság! Az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1913. évi márczius hó 15. napján tartott rendes évnegyedes ülésén hozott határozatával alulírottak az alap 1912. évi zárszámadásának megvizsgálásával bízván meg, tisztelettel jelentjük, hogy megbízásunknak megfelelően, a zárszámadást az alap naplójával, főkönyvével és a számadási okmányokkal megegyezőnek és helyesen összeállítottnak találtuk.

Ez alapon javasoljuk, hogy:

1. az idemellékelt zárszámadást helybenhagyni,
2. az 1913/14-ki tanévben segélyezésre fordítható összeget a zárószámadásban kimutatott 66.900, azaz hatvanhatezerkilencszáz koronában megállapítani és
3. az alap számvivője részére a szokásos felmentvényt megadni sziveskedjék.

Végül meg kell jegyeznünk, hogy a kifizetett segélydíjak január-juniusi nyugtái nincsenek számfejtési záradékkal ellátva, illetve az azokon lévő bélyegek áthuzva.

Kelt Budapesten, 1913. évi június hó 27-én.

Nagy Károly s. k.

Kaán Károly s. k.

Kozma István s. k.

A bizottság a jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi s az alapszabályzat 8. §-ának 2. pontja alapján elrendeli, hogy a zárószámadás hivatalos felülvizsgálatás végett a földművelésügyi m. kir. miniszter urhoz felterjesztessék.

Együttal fölhívja az alap számvivőjét, hogy a jelentés utolsó bekezdésében említett hiányokat pótolja.

3. Jegyző bemutatja Soepelt Kálmán uradalmi intéző beadványát, melyben bejelenti, hogy az alapból 400 koronával segélyezett gyámleánya, Sümegh Mária az 1912—1913. tanévben betegsége miatt iskolába nem járhatott s kérdést intéz az iránt, vajjon a segélyt ennek daczára felveheti-e?

Mint hogy a szabályzat 18. §-ának határozott rendelkezése szerint a segélyek csak akkor szolgáltatathatók ki, ha a segélyt nyert gyermek az alapszabályzatban felsorolt tanintézetek valamelyikét tényleg látogatja, a bizottság a segélyösszeg beszüntetését, illetve az így beszüntetett segélyösszegnek a szabályzat 25. §-a alapján újabb segélyezésre leendő felhasználását határozta el.

4. Jegyző bemutatja Puza Ilona bejelentését, mely szerint az alapból 200 koronával segélyezett leánya, Lonkay Elvira a segélyt fel nem vehette, mert nem járt nyilvános tanintézetbe, hanem magánuton tanult.

A bizottság a 3. pont alatti megokolással a segélyösszeg beszüntetését, illetve újabb segélyezésre leendő felhasználását határozta el.

5. Jegyző bemutatja Pájer István erdőtanácsos bejelentését, mely szerint Ilona leánya január hó végén a tanintézetből kimaradt s így a segélynek február-június havára eső részét fel nem veheti.

A bizottság a bejelentést tudomásul véve, az alapszabályzat 24. §-ának

alkalmazásával a fel nem vett segélyrészleteknek, azaz 50 koronának az alap-
tökhöz való csatolását határozta el.

6. Jegyző bemutatja Graf Pál irodasegédtsízt beadványát, melyben a
mostohafia részére az örökbefogadástól feltételezetten adományozott segély be-
szüntetésének mellőzését, illetve annak engedélyezését kéri, hogy a segélyt az
örökbefogadás jogerős befejezése után — ami néhány hó múlva remélhető —
utólag felvehesse.

A bizottság arra való tekintettel, hogy a családi pótlékról szóló törvény ren-
delkezései értelmében a tisztviselő nejének előző házasságából származó gyermekei
után is részesül pótlékban, ha a gyermek eltartási költségeit ő fedezi, elhatározza,
hogy az örökbefogadás megkívánásától eltekint, illetve oly értelmű javaslatot
terjeszt a földmivelésügyi miniszter elé, hogy a segély kiutalványozását az örökbe-
fogadástól függetlenül engedélyezni méltóztassék.

7. Jegyző javaslatot tesz a 3. és 4. pont alatti határozatok alapján beszüntetett
600 korona összegnek újabb segélyezésekre leendő felhasználása iránt.

A bizottság az eredeti segélykiosztáskor megállapított sorrend betartásával
tett javaslat elfogadásával elhatározza, hogy az összeg felhasználásával Kostenszky
Béla, Géza és Ilona, Kralovánszky János, József és Jolán, dr. Hoffman Gyula,
Sándor és Zsófi, Sikó Áron, Ilona és Rózsi, Borbáth Gerő, Pál és Erzsí és végül
Zankó Emil, Magda és Erzsí gyermekeinek együttesen adományozott 300—300
korona segélyt 400—400 koronára egészíti ki, illetve a földmivelésügyi miniszter
urnak ily értelmű javaslatot tesz.

8. Jegyző bejelenti, hogy a földmivelésügyi miniszter ur öcczellenciája
9118/1913. sz. alatt kelt magas intézvényével hozzájárult ahhoz, hogy az alap
vagyonát képező értékpapírok és készpénz jövőben a Magyar Földhitelintézetek
Országos Szövetségénél helyeztessenek el.

A bizottság a bejelentést tudomásul veszi, a Magyar Leszámitoló és Pénz-
váltó-Banknak hosszú éveken keresztül tanúsított eljárásáért jegyzőkönyvileg
köszönetet mond s megbizta az elnököt, hogy a vagyon átutalása iránti intéz-
kedéseket tegye meg.

9. Számvivő kéri a bizottságot, hogy az alap számadásainak együttes meg-
őrízhetése céljából egy megfelelő iratszokrény s a nyugták számfejtéséhez szük-
séges bélyegző készíttetése iránt intézkedhessék.

A bizottság az alap nemes céljaira, de meg arra való tekintettel is, hogy
az alap maga leltárral amugy sem rendelkezik, felkéri a földmivelésügyi minisz-
ter urat, hogy a szekrény és bélyegző megrendelése iránt intézkedni s azoknak
a miniszteri számvévőség erdészeti csoportjának leltárába leendő felvételét el-
rendelni méltóztassék.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.
min. tanácsos, h. előadó.

Horváth Sándor s. k.
min. tanácsos, elnök.

Térfi Béla s. k.
m. kir. erdőtanácsos, jegyző.

A hivatalos másolat hitelül.
Budapest, 1913. évi július hó 5-én.

Gaál József
erd. s.-hív. igazgató.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Nagy Mihály* m. kir. segéderdőmérnököt Nagyváradról *Szeniczre*, *Wehofer Mihály* m. kir. segéderdőmérnököt pedig Brassóból Medgyesre helyezte át erdőgondnoknak.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Csanády Attila* m. kir. főerdőmérnököt mostani állomáshelyén való meghagyása mellett megbizta a szamosvölgyi alsó m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével, továbbá *Prunyi Albert* m. kir. segéderdőmérnököt áthelyezte Hidalmásról Kolozsvárra s megbizta a szamosvölgyi felső m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével, és *Déry Károly* m. kir. segéderdőmérnököt áthelyezte Váczról Hidalmásra (erdőgondnoknak).

A m. kir. földmivelésügyi miniszter megbizta *Kuka József* m. kir. erdőmérnököt a zebnavölgyi erdőgondnokság vezetésével, *Riedl Gyula* m. kir. segéderdőmérnököt pedig a dornavölgyi erdőgondnokság vezetésével; továbbá áthelyezte *Pokorny István* m. kir. segéderdőmérnököt Ökörmezőről Naszódra (erdőgondnoknak), *Török Miklós* m. kir. segéderdőmérnököt Rimaszombatból Borgóprundra a borgói alsó erdőgondnoksághoz (erdőgondnoknak), *Török János* m. kir. segéderdőmérnököt Turócszentmártonból Máramarosszigetre a m. kir. állami erdőhivatalhoz (közponnti szolgálatra), *Kálmán Béla* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Máramarosszigetről Rimaszombatba, a m. kir. járási erdőgondnoksághoz és végül *Schulcz Károly* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Máramarosszigetről Ökörmezőre a m. kir. járási erdőgondnoksághoz.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Bertsik Andor* m. kir. segéderdőmérnököt Szepesófaluból Ilosvára s megbizta az ott most felállított ilosvavölgyi m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével, továbbá áthelyezte *Kellényi Armand* m. kir. segéderdőmérnököt Balassagyarmatról Szepesófaluba erdőgondnoknak, végül áthelyezte *Gaál Imre* m. kir. segéderdőmérnököt Beregszászról Nagyszőlőse s megbizta az ott székelő m. kir. járási erdőgondnokság ügyeinek ideiglenes ellátásával.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Gösswein Lajos* és *Berzenkovic Antal* kir. segéderdőmérnököket Zágrábból Susakra az ottani kir. erdőhivatalhoz, *Ciganovic Vladimir* m. kir. erdőmérnökgyakornokot pedig Vinkovcéről Zágrádba a kir. erdőigazgatósághoz.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Dudutz Károly* m. kir. főerdőmérnököt mostani állomáshelyén való meghagyása mellett megbizta a Zalatnán székelő ompolyvölgyi m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével; továbbá áthelyezte *Wildmann Kálmán* m. kir. erdőmérnököt Sárkányból Abrudbányára (erdőgondnoknak), *Kocziha János* m. kir. segéderdőmérnököt Fehértemplomból Zernesztre (erdőgondnoknak) és *Wény János* m. kir. segéderdőmérnököt Zernestől Fogarasra (az állami erdőhivatal központit szolgálatához).

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Lotterhof Márton* uradalmi segéderdőmérnököt kinevezte az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámába, az állami kezelésbe vett községi erdők szolgálati ágazatához m. kir. segéderdőmérnökké s megbizta a Sárkányban székelő m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Berecz János* m. kir. segéderdőmérnököt Eperjesről Vargyasra erdőgondnoknak, továbbá *Német Pál* m. kir. segéderdőmérnököt Désről Eperjesre erdőgondnoknak.

*

Ifj. *Erős Rezső*, gróf Tisza István nagykovácsii uradalmának erdésze erdőmérnökké lépett elő.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Bruder Gyula* díjtalan m. kir. erdőmérnökgyakornokot Eperjesről Zsolnára és beosztotta a zsolnai alsó m. kir. járási erdőgondnoksághoz.

22 22 22

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.			
Az árverés megtartásának helye és ideje	Az eladó neve	Az árverés tárgyának részletezése						A kikiáltási ár						
		és az eladás módjának megjelölése	terület	becsült vagy kitermelt				megállapításánál alapul vett		mértékegységként	összesen			
				fa-nem	választék	mértékegység	mennyiség	tőár tömör m ³ -ként						
								K	f			K	f	
Tótsóvár, 1913. évi július hó 8-án		Tótsóvári m. kir. erdőhivatal		A delnekkasfalvi m. kir. erdőgondnokság 1912. évi széldöntéseiből, valamint harcászati lőtér czéljaira hasznóberbe adott erdőterületről kitermelt s a tótsóvári m. kir. faraktárban készletezett faanyagok										
		A lőtér kiterjedése 43 ⁵ kat. hold		tölgy	magyar donga	1000 drb. oldal- és 366 drb. fenékdonga	1000 drb. oldal és 366 drb. fenékdonga	30	33	1000 drb. oldal- és 366 drb. fenékdonga	383	50	3856	—
				tölgy	II. rendű vasuti talpfa	darab	132	13	88	darab	2	62	345	84
				faragott kerítésoszlop										
				a) 2 m h. 12/13 és 12/16 cm v. és sz.	darab	764	7			darab	—	99	3085	17
				b) 2 m h. 13/16, 13/16 és 16/16 átm. v. sz.	"	219				"	1	19		
				c) 3 m h. 12/16 és 13/13 cm v. és sz.	"	975				"	1	60		
				d) 2 m h. 15/20, 16/16 és 17/17 cm v. és sz.	"	242				"	2	10		
				tölgy	bányafa	m ³	468 ^{ss}	5	26	m ³	13	50	6327	18
				tölgy	hasított szőlőkaró	1000 darab	5093	4	66	1000 darab	74	—	376	88

EREDMÉNYEK.

13.		14.		15.		16.		17.		18.		19.		20.		21.		
A z á r v e r é s e r e d m é n y e																		
Az ajánlattevő (a vevő)		Az ajánlatban foglalt (a megvett) vász- ték és mennyiség		megajánlott						elért, illetőleg levezetett tőár				Megjegyzés				
n e v e	lak- helye			vételár		össze- sen		mért- egység és vá- laszték		Ár								
				áremlés o/o	K	f	K	f	K	f	K	f						
Ajánlat nem tétetett																		
Weisz Jakab és fia	Kassa	132 darab II. r. talpfa	4			360	—	m^3 darab	14 1	41 82	A tótsóvári kincstári faraktár az eperjesi vasuti állomástól 2's km távol fekszik							
Weisz Jakab és fia	Kassa	983 darab 2 m h. és 1217 darab 3 m h. faragott kerítés- oszlop	0:48			3100	—											
Friedmann Miksa	Buda- pest	"	7:10			3304	18	m^3 darab " " " "	7 — — 1	50 29 $\frac{1}{2}$ 50 $\frac{1}{2}$ 73 $\frac{1}{2}$ 26								
Friedmann Miksa	Buda- pest	468 ⁶⁸ m^3 bánya- fa	5:0			6643	54	m^3	5	52								
Friedmann Miksa	Buda- pest	5093 darab szőlő- karó	74	—		376	88	1000 drb.-ként m^3 .ként	38 4	36 66								

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.										
Az árverés megartásának helye és ideje		Az árverés tárgyának						A kikiáltási ár													
Az eladó neve	Az eladó módjának megjelölése	részeletezése						megállapításánál alapul vett		mértékegység-ként		összesen									
		terület	becsült vagy kitermelt				tőár tömör m ³ -ként	mértékegység													
			fa-nem	választék	mértékegység	menyiség			K	f	K	f									
		kat. hold																			
Kohóvölgy, 1913. VII. 8. M. kir. főerdőhivatal, Nagybánya		A kohóvölgyi m. kir. erdő-gondnokság erdőbányái 1912. évi vágásaiban kitermelt és a Bányapatak nevű tisztásra kitermelt fa a rakparton						jegenyefenyő	szálfa és rönk	tömör m ³	356,788	8 és 10 k. átlag 9	55	tömör m ³	15	—	5351	52			
Lugos, 1913. VII. 10. M. kir. erdőigazgatóság, Lugos		A facsádi erdő-gond.-ban ter-melt és a facsádi faraktárba ki-szállított		tölgy	kétoldalt faragott iparvasuti talpfa	darab 125 cm h. 150 cm h. 225 cm h.	270	8 01	7 82	7 98	darab	—	45	—	55	—	90	2446	50		
		A báluczi erdő-gond.-ban kiter-melt és a báluczi erdő-gond.-ban ter-melt és a bégaszuszányi vasuti faraktárba ki-szállított		tölgy	ugyan-az	darab 125 cm h. 150 cm h.	39	8 58	8 28	darab	—	45	—	55	—	—	—	—	356	90	
		A lugosi, maros-erdőirtésgaladna-bányai erdő-gond.-ban ter-melt és a bégaszuszányi vasuti faraktárba ki-szállított		tölgy	ugyan-az és Máv. III. r. vasuti selejtes talpfa	darab 125 cm h. 150 cm h. 150 cm h.	7	7 43	7 36	7 36	darab	—	45	—	55	—	55	—	—	998	75
		A lugosi erdő-gond.-ban ter-melt és a gavozdai vasuti farak-tárba kiszállított		darab	kétoldalt faragott iparvasuti talpfa	darab 150 cm h.	297	8 01	darab	—	55	163	35	—	—	—	—	—	—	—	—
								Összes	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3965	50		

13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.		
A z á r v e r é s e r e d m é n y e										
Az ajánlattevő (a vevő)		Az ajánlatban foglalt (a megvett) választék és mennyiség	megajánlott				elért, illetőleg levezetett tóár		Megjegyzés	
neve	lak- helye		áremelés	vételár		össze- sen	mért- egység és vá- laszték	Ár		
				K	f			K		f
0/o	K	f	K	f	K	f	K	f		
									Távolság a felsőbányai vasuti állomástól 42 ⁰⁵ km, a Galgó vasuti állomástól 59 ¹ km, ebből 4 km viczinális ut, a többi vármegeiek	
		darab								
		270	2.2	—	46	2483	20	8	30	
		2100	1.81	—	56			8	05	
		1300	1.1	—	91			8	12	
		darab								
		39	2.2	—	46	363	46	8	87	
		617	1.8	—	56			8	51	
		darab								
		72	2.2	—	46	1017	04	7	72	
		1348	1.8	—	56			7	59	
		409	1.8	—	56			7	59	
		darab								
		297	1.8	—	56	166	32	8	24	
			1.0			4030	03			

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.				
Az árverés megtartásának helye és ideje	Az eladó neve	Az árverés tárgyának részletezése						A kikiáltási ár							
		és az eladás módjának megjelölése	becsült vagy kitermelt				megállapításánál alapul vett		mértégség-ként		összesen				
			terület	fa-nem	választék	mértégség	mennyiség	tőár tömör m ³ -ként					mértégség		
									kat. hold	K	f	K		f	K
Apatin, 1913. VII. 15.	M. kir. erdőhivatal	A bezdáni erdőgazdálkodás Kozora nevű erdővágásában kitermelt mintegy 275 tömör köbméter tölgyhaszonfa	tölgy	tölgyhaszonfa	m ³	275			m ³		6587	87			
Miskolcz, 1913. VII. 15.	M. kir. erdőhivatal, Tótsóvár	A parasznai erdőgazdálkodás "A" g. o. 6. tag 15, 7. tag 19, 20. és 33, és 8. tag 48, e. r.-ben kitermelt és a tönél készletezett tűzifa	1-ső csop.	bükk	hasáb	"	3	4	47		4	50	} 554 —		
				hasáb	ürm ³	3	3	29	ürm	3	50				
				tölgy	dorong	212	2	38		2	50				
				2-ik csop.	tölgy	dorong vegyes	"	430/98	3	3	17/57	"	3	—	} 1632 —
									3	3	57		3	50	
				3-ik csop.	tölgy	dorong vegyes	"	870/47	3	3	17/57	"	3	—	} 2774 50
									3	3	57		3	50	
	4-ik csop.	tölgy	dorong vegyes	"	298/4	3	3	17/57	"	3	—	} 908 —			
						4	3	57		3	50				
	5-ik csop.	bükk	hasáb	"	90	4	3	47/17		4	50	} 3571 60			
		dorong	"	50	3	3	86		3	50					
		vegyes	"	126	3	3	86		3	80					
		hasáb	"	209	4	4	47		4	50					
		dorong	"	48	3	3	17		3	—					
		vegyes	"	271	3	3	86		3	80					
		hasáb	"	34	3	3	29		3	50					
		dorong	"	15	2	2	38		2	50					
		vegyes	"	89	2	2	86		3	—					
	6-ik csop.	bükk	hasáb	"	581	4	4	47		4	50	2614	50		
	7-ik csop.	tölgy	vegyes	"	1087	2	2	86	ürm ³	3	—	3261	—		

13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.		
A z á r v e r é s e r e d m é n y e										
Az ajánlattevő (a vevő)		Az ajánlatban foglalt (a megvett) választék és mennyiség	megajánlott vételár				elért, illetőleg levezetett tőár		Megjegyzés	
neve	lak- helye		áremelés	10. rovat- ban meg- jelölt egység- genként		össze- sen	mért- egység és vá- laszték	Ár		
				0/0	K			f		K
Györfly István és társai	Bez- dán	3	613				tömör <i>m³</i>	24	80	Zombor-bezdáni kövezett országút közeliében
Kún Géza	Sajó- szent- péter	3 3 215	135		629		<i>m³</i> <i>ürm</i> <i>m³</i> <i>ürm</i> <i>m³</i> <i>ürm</i>	5 5 3 3 2 2	07 10 73 97 70 84	
Boros János és Horváth L.	Sajó- báborny	430 98	810		2137	92	<i>m³</i> <i>ürm</i>	4 4	68 58	
"	"	870 47	270		3523	48	<i>m³</i> <i>ürm</i> <i>m³</i> <i>ürm</i>	4 3 4 4	03 81 53 45	
Szirmabesenyő és Sajóbesenyő község előljárósága		298 4	200		1089	60	<i>m³</i> <i>ürm</i> <i>m²</i> <i>ürm</i>	3 3 4 4	80 60 28 20	Tömörköbméterhez való viszonzyszám Hasábfá = 0 ⁷⁶ Dorongfa = 0 ⁰³ Vegyés fa = 0 ⁷⁰
A j á n l a t n e m t é t e t e t t										
Dr. Szabó Ján. és Tóth Pál	Szirma	1087	100		3587	10	<i>m³</i> <i>ürm</i>	3 3	15 30	

13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
A z á r v e r é s e r e d m é n y e								
Az ajánlattevő (a vevő)	lak- helye	Az ajánlatban foglalt (a megvett) választék és mennyiség	áremelés		megerőltetett vételár		mért- egység és vá- lasztek	
			0/0	K f	K f	K f	Ár	K f
neve					össze- sen		Ár	
Berger r.-t.	Zág- ráb	1187 <i>cm</i> ³ 860 darab		29	34400			
Fogaras- háromszéki fatermelő részvény- társaság	Nagy- várad	az összes 196391	.	3	07 602000			
Mettner Ferencz fatermelő	Papabolz	196391		3	25 637000			
Orfi Mikos zabolai erdő- gazdasága és fűrésztelepei részvény- társaság	Buda- pest	196391		3	99 784000			

Az erdő az imecsfalvi (helyiérdekű) vasutállomástól 25¹/₂ km-re fekszik. A két első ajánlattevőnek semmi berendezés, kiszállítási eszköz nem áll rendelkezésére; ellenben az utolsó ajánlattevőnek uszatócsatorna, sodronykötélpálya és erdei iparvasútja van egy jelenleg tüzemben levő és közvetlen szó alatti erdő közelében működő gőzfűrészház. Az anyag épület- és fűrészárura alkalmas és mintegy 3—50/0-a a fatömegnek hangfenékfa. — Végül megjegyeztetik, hogy a második ajánlattevő ajánlata csak azon esetre szól, ha az előbb említett szállítási eszközöket bérbe kapja

A kimutatásban foglalt tölgyfarönkök 20 kat. holdas magvágásból termeltettek ki, melyből egy 6 km hosszú erdei vasut vezet az almamelléki közforgalmu helyi érdekű vasutállomásig

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.			
Az árverés megírtásának helye és ideje	Az eladó neve	Az árverés tárgyának részletezése						A kikiáltási ár						
		és az eladás módjának megjelölése	becsült vagy kitermelt				mennyiség	megállapításánál alapul vett			mértékegység-ként		összesen	
			terület	fa-nem	választék	mértékegység		tőár tömör m ³ ként	mértékegység					
										kat. hold				
		Besztercebánya, 1913. VI. 22.	M. kir. erdőgazgatóság Besztercebányán	Kitermelve és erdei rakodókon sarangolva		lucz- és jegegyefenyő	hasáb tűzifa	ürm ³	647	3	90	ürm ³	5	50
533	4	30	"						5	90	3144	70		
813	4	60	"						6	70	5040	60		
1511	4	40	"						6	—	9066	—		
3504											20809	80		

13.		14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.		
A z á r v e r é s e r e d m é n y e											
Az ajánlattevő (a vevő)		Az ajánlatban foglalt (a megvett) választék és mennyiség	megajánlott vételár				elért, illetőleg levezetett tőár		Megjegyzés		
neve	lak- helye		áremelés %	10. rovat- ban meg- jelölt egység- enként		össze- sen	mért- egység és vá- laszték	Ár			
				K	f			K			f
David Károly és Fia rész- vénytársaság	Buda- pest	647	0,3	6	52	3571	44	egy űr ^{m3}	3	92	Az erdőközi vasuti állomástól 2,3—6,0 km távolságra
		533	0,3	5	92	3155	36	fenyő hasáb tüzifa	4	32	
		813	0,3	6	22	5056	86		4	62	
		1511	0,3	6	02	9096	22		4	42	
		3504					20879	03			

Államtisztviselő: GYÖRGY ALBERT
 Budapest, I. Dózsa utca 22. szám.
 Telefon: 100-65.

Államtisztviselő: Sándor Erdőmérnök Irodája Ársz.
 Budapest, I. Dózsa utca 22. szám.

Az „Erdészeti Lapok“ 1913. évi XV. füzetének
HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint *a*) faeladási hirdetéseknel 30 fillér, *b*) más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonként 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

Borsiczky Ottó

okl. erdőmérnök, hites törvényszéki szakértő
erdőmérnöki irodája

Budapest, V., Honvéd-u. 18., III/14. Telefon: 166—00.

Elvállal mindenféle szakba vágó munkát, birtokok adás-vételét, faeladásokat, vadászterületeket, élő és lőtt vad eladását közvetíti. (1. XXIV. 15.)

Aknaszlatinai GYÖRGY ALBERT

okl. bányamérnök, ávt. nyug. főfelügyelő
irodája:

Budapest, I., Budafoki-ut 22. szám.

Sürgönczim: SZÉNÉRCZ BUDAPEST.

TELEFON: 130—95.

(2. XII. 9.)

Ajtay Sándor erdőmérnöki irodája Arad, Karolin-utca I/a szám.

Elvállalja az erdőszet körébe vágó összes műszaki tervek készítését és keresztülvitelét, u. m.: üzemtervek készítését, erdők becslését és felmérését, parcellázásokat, iparvasutak tervezését és nyomjelzését, erdőbirtokok felügyeletét, erdőszeti ügyekben tanácsadást, erdők vételét és eladását, vadászterületek értékesítését. (5. XIV. 4.)

Peremartoni NAGY SÁNDOR

Erdőértékesítési és erdőmérnöki iroda,
Budapest, VI., Liszt-Ferencz-tér 13. sz.

TELEFON: 50.

TELEFON: 50.

Erdőbirtokok, faállományok, erdei termékek értékesítése megbízás alapján. Adás-vételi szerződések, üzleti kötelevek felülbírlása. Erdőbecslések. Kihasználási tervek. Erdei és fűrészüzemek szakellenőrzése. Házi kezelések berendezése, ellenőrzése. Fakereskedelmi szakvélemény peres és perenkívüli ügyekben. Usanceok ismertetése. Calculatiok.

(4-4)

Pályázat erdészeti állásra. A Máramaros vármegyében fekvő dolhai uradalom tiszti létszámában betöltendő 1913 november 1-ére az egyik üresedésben levő erdészi állás. Csak érettségizett és szakvizsgázott, megfelelő gyakorlattal bíró egyének pályázhatnak és kérvényeik okmányaik másolatával szerelendők fel, melyek vissza nem adatnak. Fizetése 1280 K készpénzből, lakásból és megfelelő egyéb természetbeli illetményekből áll.

(6. III. 3.)

Dr. Kovács István

uradalmi ügyész

Budapest, IV., Aranykéz-utca 3. sz.

1—2—3 éves tölgycsemetét kocsányos és kocsánytalant nagyobb mennyiséget megvételre keresek. Szíves árajánlatokat „Tölgy” jeligére a kiadóhivatalba kérem. (7. III. 3.)

Pályázati hirdetés. A németlipcsei erdei közbirtokosság-nál 600 K törzsfizetés, természetbeni lakás és egyéb illetmények élvezetével egybekötött erdőőri állásra pályázatot hirdetek.

A pályázók az 1879. évi XXXI. t. cikk 37. §-ban megkivánt szakképzettségüket az erre vonatkozó bizonyítvánnyal, továbbá erős testalkatukat, jó halló- és látóképességüket vármegyei, esetleg járási orvos által kiállított bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, magyar és tót nyelvismereteiket szintén megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az így felszerelt és sajátkezüleg irt kérvények alulirotnál f. évi augusztus hó 20-ig nyújtandók be.

Németlipcse (Liptó m.), 1913-ik évi julius hó 5-én.

(8. III. 2.)

Csányi Dániel
közb. elnök.

Uradalmi csemetéket bármely mennyiségben és fajban megvételre keresek. Ajánlatok a faj, kor és mennyiség megjelölésével „Csemetekert” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. (9. II. 2.)

Keresek fiam részére, aki az erdészeti elméleti tanulmányait szászországi királyi erdészeti akadémián mint rendes hallgató ez őszkor befejezi, október 1-re alkalmas állást.

Fiam 22 éves, erős testalkatu, erdészeti és vadászati szakmákban gyakorlatilag is jártas; beszél és ír magyarul, németül és tótul.

Ajánlatokat kérem czimemre küldeni: *Bidló Ignác*, Forgách grófi uradalmi erdő- és jószágfelügyelő.

Nagyszaláncz (Abaujtona megye).

(10. III. 2.)

Báró Springer Gusztáv Öméltósága vágvölgyi uradalmában kerületi *erdészállás* betöltendő. Pályázhatnak oly magyar honpolgárok, akik erdészeti iskolát végeztek, néhány évig gyakorlatilag már működtek s a magyar, német és tót nyelvet birják. Bizonyítvány-másolatokkal ellátott ajánlatok *uradalmi jószágigazgatóság*hoz, *Bucsány* (Nyitra megye) intézendők. (11. II. 2.)

Tölgyrönkfa, távirdaoszlop, bányafa és különféle talpfa, kitermelésére alkalmas szálfá eladása kitermelt állapotban, vasuti rakodóra szállítva. 769/1913. szám. — Kassa szab. kir. város tanácsstermében 1913. évi augusztus hó 16-án d. e. 10 órakor megtartandó zárt írásbeli versenytárgyalás útján eladásra kerül:

a kisladnai vasuti rakodóra szállítva

188.445 *tm*³ rönkfa,

19 drb. távirdaoszlop,

19.132 tm^3 bányafa 2—, 2·5, 3—, 3·5 m hosszú,
 342.052 tm^3 talpfa, termelésre alkalmas szál- és rönkfa;
 a kassai vasuti rakodóra szállítva
 311.193 tm^3 rönkfa,
 153 drb. távirtdaoszlop,
 781.942 tm^3 3—17 m hosszú bányafa,
 518.381 tm^3 talpfa, termelésre alkalmas szál- és rönkfa.

Ezen faanyag kitermelt állapotban a vágásokban fekszik, a vasuti rakodóra való szállításáról a városi erdőhivatal gondoskodik. A fatömeg részletes kimutatása, a versenytárgyalási és szerződési feltételek Kassa szab. kir. város erdőhivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és érdeklődőknek kívánatra meg is küldetnek.

Ajánlatok csakis az egyes vasuti rakodókra szállítandó összes fára tehetőek és pedig a kikiáltási árak alapul vétele mellett egy-egészen, egész és tizedrész százalékban. A felajánlott százalék számokkal és betűkkel irandók ki.

A bánatpénz a kikiáltási árak alapján megállapított érték tiz százaléka, mely egyuttal biztosítékot is képez.

A kassai állomásra szállítandó fatömeget a város Kassán székelő kassavidéki erdőgondnoksága, a kisladnai állomásra szállítandó fatömeget a kisladnai főerdővéd az érdeklődőknek a vágásterületen megmutatja.

(12. II. 2.)

Kassa szab. kir. város erdőhivatala.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Termelt tölgyhaszonfaeladás. 2148/1913. sz. — A visegrádi m. kir. erdőgondnokságnál termelt és a dunaparti rakodóra kihozott 148·42 m^3 kéreggel mért tölgyhaszonfa 10 (tiz) eladási csoportban a m. kir. erdőgondnokság irodájában f. évi augusztus hó 8-án d. e. 11 órakor megnyitandó nyilvános szó- és írásbeli árverés útján el fog adatni.

Csak azon zárt írásbeli ajánlatok fogadtatnak el, melyek a szóbeli árverésre kitűzött időig a visegrádi m. kir. erdőgondnokságnál benyújtattak.

A beérkezett zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés befejezése után fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési és szerződési feltételek, a faanyag, kikiáltási árak és a bánatpénz részletes kimutatása a visegrádi m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gödöllő, 1913. évi július hóban.

(13)

M. kir. erdőhivatal.

Feladási hirdetmény. 325/1913. szám. — A zsilma-csedparozsényi nemesi közbirtokosság a Kimpulujnyág község határában fekvő erdejének a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter ur 1911. évi 33725. számú magas rendeletével jóváhagyott rendszeres üzemterve szerint az „A” üzemosztály első félfordulósza-ki területéről a 4730/1912. K. E. B. véghatározat alapján egyszerre kihasználható és mintegy 110 kat. hold területen törzsenkénti felvétel alapján kéreg nélkül s a termelési és szállítási apadék levonásával:

23.380 m^3 -re becsült luczfenyőhaszonfaállományt folyó 1913. év augusztus hó 21-én délelőtt 10 órakor Zsilma-csedparozsény községben a felekezeti iskola helyiségében tartandó szó- és írásbeli árverésen el fogja adni.

Kikiáltási ár 135.000 korona.

Bánatpénz 13.500 korona.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek a közbirtokosság előljárá-ságánál, a petrozsényi m. kir. járási erdőgondnokságnál és a dévai m. kir. állami erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt be- tekinthetők.

Zsilma-csedparozsény, 1913. évi július hó 9-én.

(14)

A közbirtokosság előljárá-sága.

Mintegy 50 kat. hold kiterjedésű vegyes erdő bányafa- termelésre lábon és azonkívül körülbelül 10—12 vagon akáczkomló- karó 7 *m*-es, Salgótarjánban kocsiba rakva, f. év nov. 1-től át- vé- tettel eladó. Karancsberényi uradalom. Pósta Lapujtó, Vasut Salgótarján. (15)

Pályázati hirdetmény. Órgróf Pallavicini Alfonz ur őméltó- sága szilvási uradalmában egy erdőőri állás betöltendő f. évi szeptember hó 1-ére. Pályázóktól megkivántatik a jó sikerrel letett

erdőőri szakvizsga, ép, erős testalkat, szép írás, a magyar és német nyelv bírása, 35 éven aluli életkor.

Évi fizetése 960 korona, kétszobás lakás, szabad fűtés, 2 drb. tehéntartás és megfelelő lődj. Bizonyítványmásolatok, melyek vissza nem küldetnek, „Uradalmi erdőhivatal Szilvásvár, Borsod megye“ küldendők.

Szilvásvár, 1913. évi július hó 14-én.

(16)

Erdőhivatal.

Árverési hirdetmény vadászati jognak bérbeadása iránt. 821/1913. sz. — Tótpelsőcz nagyközség előljárósága részéről közhirre tétetik, hogy a község egész határát magában foglaló, körülbelül 11.517 kat. hold kiterjedésű és a vadászati törvény 2-ik §-a alá nem tartozó földbirtokon és a község tulajdonát képező területen gyakorlandó *vadászati jog folyó évi augusztus hó 12-én délelőtt 10 órakor a község háza tanácsstermében* megtartandó nyilvános versenyárverés útján 1914. évi január hó 1-től számítandó hat egymásután következő évre bérbeadni fog.

A kikiáltási ár 81 korona; a leteendő bánatpénz ennek 10%-a. Az ajánlott összegnek 10%-val terhelt zárt ajánlatok is elfogadtnak, de az ajánlott összeg számokkal és betűkkel kiírandó s az ajánlatban kijelentendő, hogy az ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti. Ily, az ajánlattevő által sajátkezűleg irt és aláírt, lepecsételt és megfelelő felirással ellátott ajánlatok az árverést megtartó bizottságnak a szóbeli verseny megkezdése előtt kézbesítendőek.

A részletes árverési és szerződési feltételek a község házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Tótpelsőcz, 1913. évi július hó 11-én.

(17)

A községi előljáróság.

Termelt kemény tűzifa eladása. 2519/1913. sz. — A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó alsódombrói erdőgondnokság alsókövesdi („A“ gazdasági osztály, I. vágássorozat, 4 tag 159., 161., 165., 168. erdőrészt) vágásban házilag termelt és a tű mellett készletezett következő tűzifaválasztékok kerülnek írásbeli versenytárgyalás útján eladásra, u. m.:

37·5 ürm^3 tölgyhasáb, 1770 ürm^3 cserhasáb, 195 ürm^3 bükk- és gyertyánhasábtüzifa és 388·5 ürm^3 vegyes kemény dorongtüzifa.

Kikiáltási ár: 10.684 korona 38 fillér.

Bánatpénz: 1070 korona.

Az ajánlatok *folyó évi augusztus hó 18-ik napjának déli 12 órájáig* nyújtandók be a lippai főerdőhivatalnál, ahol is azok augusztus hó 19-én d. e. 9 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Ajánlati űrlapok és boríték, valamint a versenytárgyalási s egyszersmind szerződési feltételek a lippai m. kir. főerdőhivatalnál és az alsódombrói m. kir. erdőgondnokságnál Marosborsán díjmentesen szerezhetők be.

Lippa, 1913. évi július hóban.

(18)

M. kir. főerdőhivatal.

Faeladás. Budapesttől 60 km távolságra fekvő, vasuti állomással bíró Nagyoroszi község határában 100—150 hold uradalmi erdő faállománya eladó. — Keréktalp, küllő- és haszonfa. — Felvilágosítást ad dr. *Horváth* László ügyvéd Budapest, IV., Magyar-utca 12. sz. Ügynökök kizárva. (19. III. 1.)

Faarverési hirdetmény. Közhírré teszem, hogy a bucsony-pojéni görögkeleti egyház és iskola „Kencu“ nevű 20·2 kat. hold erdejében tőzsenkénti felvétel szerint 6244 szál 10—25 cm és 798 szál 25—98 cm mellmagasságban mért átmérőjű, 1728 m^3 -re becsült tővön álló jegenyefenyőhaszonfát, 219 m^3 -re becsült jegenyefenyőtüzifát a 2242/1913. számú földmívelésügyi miniszteri engedély alapján a folyó évi augusztus hó 17-én délután 3 órától Bucsony községhezánál megtartandó szó- és írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladunk.

Kikiáltási ár 9636, azaz kilenczezerhatszázharminczhat korona. Bánatpénz 964 korona.

A fatömeg becsáron alól eladatni nem fog.

Utó- és távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az erdő az abrudbányai vasuti állomástól 12 kilométernyire jó törvényhatósági ut mellett fekszik.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslésre vonatkozó adatok az egyház gondnokánál és a hivatalos órák alatt a zalatnai m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Bucsonypojén, 1913. évi július hó 19-én.

Nicolau Adamovici (20)
lelkész, m. egyházképviseelő.

Joan Trifa
egyházgondnok.

Pályázat erdőőri állásra. A bezdini gör. kel. szerb zárdai erdőbirtoknál erdőőri állás van üresedésben.

Javadalmazás: évi 720 (hétszázhusz) K fizetés, szabad lakás és tüzelés, konyhakert, 2 darab tehén és 2 darab kocza tartása.

Az állás szeptember hó 1-én elfoglalandó.

Pályázók a magyar állampolgárságot, feddhetlen életet, a 24 éves kor betöltését, ép szellemi és testi erejüket, az erdőőri szakvizsga letételét és eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket augusztus hó 15-ig Dosen Isák apát és zárdafőnök ur czimére Bezdin-zárda (u. p. Németszentpéter, Temes m.) nyujtsák be.

Szláv-nyelvet beszélő előnyben részesül.

Versecz, 1913. év július hó 20-án. (21)

Faeladási hirdetmény Székelyszáldobosi közbirtokosság (Udvarhely vármegye) Erdőfüle határán fekvő II. h. r. erdejéből engedélyezett 244'0 kat. hold területén a 20 cm mellmagassági átmérőn felüli mintegy 13.042 m³ mű- és 16.390 m³ tűzifára becsült fakészletét 1913. év szeptember hó 22-én d. e. 11 órakor Székelyszáldobos (Udvarhely vármegye) községházánál zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja.

Kikiáltási ára 26.754 korona.

Bánatpénz 2675 korona.

Utó- és távirati ajánlatok nem fogadtatnak el.

Becsértéken alul a fakészlet eladatni nem fog.

Árverési és szerződési feltételek, valamint a becsüjegyzők Székelyszáldoboson a birtokosság elnökénél és Székelyudvarhelyen a m. kir. állami erdőhivatalnál megtekinthetők.

Székelyszáldobos (Udvarhely vármegye), 1913. évi július 6-án.
(Vasúti állomás Ágostonfalva.)

(22)

Kolumbán Balázs
birtokossági elnök.

Faeladási hirdetemény. 249/1913. szám. — A petroszi volt urbéreszek elnöksége a nagyméltóságu m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 24255—1905. és illetve 58614—1907. számu magas engedélyeivel petroszi erdejükön kijelölt mintegy 761 kat. holdon található és mintegy 140.131 m^3 tüzfának becsült bükkfa-állományt 1913. évi augusztus hó 23-án délelőtt $\frac{1}{2}$ 10 órakor Petrosz községházánál tartandó szó- és zárt írásbeli árverésen el fogja adni.

Kikiáltási ár 74.961 K.

Bánatpénz 7496 K.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el. A részletes árverési és szerződési feltételek a petroszi volt urbéreszek elnökénél, a puji m. kir. járási erdőgondnokságnál és a dévai m. kir. állami erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Petrosz, 1913. évi július hó 21-én.

(23)

A petroszi volt urbéreszek elnöksége.

Faarverési hirdetemény. Közhírré teszem, hogy a bucsonyszászi görög katolikus egyház és iskola „Koncu” nevü 25·8 kat. hold erdejében törzsönkénti felvétel szerint 4949 szál 10—25 cm és 1194 szál 25—98 cm mellmagasságban mért átmérőjü 2857 m^3 -re becsült tővön álló jegenyefenyőhaszonfát, 174 m^3 -re becsült jegenyefenyőtüzifát az 1975—1913. évi földmivelésügyi miniszteri engedély alapján a folyó évi augusztus hó 17-én délelőtt 10 órától Bucsony községházánál megtartandó szó- és írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladja.

Kikiáltási ár 17.036 K, azaz tizenhétezerharminczhat korona.

Bánatpénz 1704 korona.

A fatömeg becsáron alul eladatni nem fog.

Utó- és távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az erdő az abrudbányai vasuti állomástól 12 km -re, jó törvényhatósági út mellett fekszik.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslésre vonatkozó adatok az egyház gondnokánál és a hivatalos órák alatt a zalatnai m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekintheők.

Bucsonysásza, 1913. évi július hó 20-án.

Ivan Bárbat

elkész.

(24)

Nicolae Dávid
erdőgondnok.

Faeladási hirdetemény. Gróf Széchenyi Péter ur tulajdonát képező, Vas vármegyében Rum község határában fekvő, mintegy 142·8 kat. holdon, tővön található s 4158 m^3 tölgy-, 937 m^3 szil-, 362 m^3 kőris, 1565 m^3 gyertyán haszonfára; 271 m^3 kemény szerszámfára; 19.750 tm^3 kemény tűzifára becsült összes faállomány f. évi szeptember hó 9-én délelőtt 10 órakor kezdődőleg, zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött versenytárgyalás és szükség esetén folytatólagos szóbeli nyilvános árverésen az 1913—14. évi téli kitermelésre fog eladatni. Kikiáltási ár, melyen alul a faállomány eladatni nem fog, 248.902 K, azaz kettőszáznegyvennyolc ezer kilencszázkettő K, a bánatpénz 24.890 K.

Az erdő az államvasutak rumi állomásától mintegy 5 km, a Déli vasutak rábamolnári állomásától pedig mintegy $3\frac{1}{2}$ km távolságra, sík területen fekszik.

Részletes árverési és szerződési feltételek — melyek alapján az ajánlatok benyújtandók — a rumi uradalmi intézőségénél megtekinthetők.

Rum, 1913-ik év július hó 23-án.

(25. II. 1.)

Gróf Széchenyi Péter uradalmi intézősége.

Faeladási hirdetemény. 687/1912. sz. — A Kertes községbeli (Arad vármegye, borossebesi járás) volt urbéresi birtokosság tulajdonát képező, Kertes község határán fekvő legelőterületen levő faállományból mintegy 5230 darab 5100 tm^3 -re becsült, 2116 darab 2620 tm^3 -re becsült, a természetben lebélyegzés és bemeszelés által kellően megjelölt tővön álló tölgy, illetve bükk- és cserfajtörzs az 1913. évi szeptember hó 4-én délelőtt 10 órakor kezdődőleg a gör. kel. iskola helyiségében tartandó írásbeli zárt ajánlatok benyújtásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverésen a m. kir. földművelésügyi miniszterium 64209/1912. számú engedélye alapján eladatni fog.

A kikiáltási ár, amelyen alul az eladás meg nem történhetik, az 52.850 (ötvenkettőezer nyolc százötven) koronában megállapított hivatalos bec ár. Bánatpénz 5285 K.

A kellő bánatpénzzel (készpénz, vagy óvadékképes névértékben számított magyar értékpapír) ellátott zárt ajánlatok a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be az árverést vezető bizottság

elnökénél; postán megküldhetők előzetesen a borossebesi járás főszolgabírójához.

Utó-, kellően fel nem szerelt, az árverési szerződési feltételektől eltérő ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

A részletes árverési és szerződési feltételek megtekinthetők a borossebesi járás főszolgabírói irodájában, az aradi m. kir. állami erdőhivatal irodájában, végül a borossebesi közjegyzőnél s ez utóbbi által kívánatra postán is megküldetnek.

Borossebes, 1913. évi július hó 23-án.

(26)

Hajdu s. k.
tb. főszolgabíró.

Termelt fenyőhaszonfaeladás. 4834/1913. sz. — A szomolnoki m. kir. erdőgondnokság kerületében a múlt évi széldöntésekből termelt, a szomolnokhutai vasúti állomás mellett fekvő rakodókra kiszállított és ott készletezett, mintegy 6000 tömörköbméter 12—25 cm középátmérőjű fenyőhaszonfa, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Kikiáltási ár tömörköbméterenként 9 K 30 f, azaz kilencz korona 30 fillér.

Bánatpénz: 5600, azaz ötezerhatszáz korona.

Az ajánlatok legkésőbb 1913. évi augusztus hó 4-én déli 12 óráig nyújtandók be *Szomolnokhután a m. kir. erdőgondnokságnál*, ahol azok augusztus hó 5-én, délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

A versenytárgyalási feltételek, ajánlati űrlap és boríték az alulírott erdőhivatalnál és a szomolnoki erdőgondnokságnál Szomolnokhután egyaránt megtekinthetők, illetőleg beszerezhetők.

Tótsóvár, 1913. évi július hóban.

(27)

M. kir. erdőhivatal.

Termelt kemény tűzifa eladása. 2930/1913. szám. — A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó dorgosi m. kir. erdőgondnokság szabálcsi és lalánczi gyéritő vágásaiban termelt és a tő mellett készletezett következő tűzifaválasztékok fognak, két eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján eladatni.

I. csoport (szabálcsi vágásban).

1968 $\text{ü}r\text{m}^3$ cserhasáb, 163·5 $\text{ü}r\text{m}^3$ tölgyhasáb, 25·5 $\text{ü}r\text{m}^3$ lágy hasábfa, 1179 $\text{ü}r\text{m}^3$ cserdorong, 1186·5 $\text{ü}r\text{m}^3$ tölgydorong és 4·5 $\text{ü}r\text{m}^3$ lágy dorongfa.

Kikiálítási ár 13.405 K 50 f.

Bánatpénz 1350 K.

II. csoport (lálánczi vágásban).

806 $\text{ü}r\text{m}^3$ cser- és gyertyánhasáb, 10 $\text{ü}r\text{m}^3$ bükkhasáb, 209 $\text{ü}r\text{m}^3$ tölgyhasáb, 9 $\text{ü}r\text{m}^3$ lágyhasáb, 450 $\text{ü}r\text{m}^3$ cser- és gyertyándorong, 21 $\text{ü}r\text{m}^3$ bükkdorong, 1012 $\text{ü}r\text{m}^3$ tölgydorong és 4 $\text{ü}r\text{m}^3$ lágy dorongfa.

Kikiálítási ár 7468 K 80 f.

Bánatpénz 750 K.

Az ajánlatok 1913. évi augusztus hó 28-án déli 12 óráig nyújtandók be Lippán a m. kir. főerdőhivatalnál, ahol azok augusztus hó 29-én délelőtt 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A versenytárgyalási feltételek, az ajánlati űrlap és boríték alulirt főerdőhivatalnál és a dorgosi m. kir. erdőgondnokságnál szerezhetők be.

Lippa, 1913. évi július hó.

(28)

M. kir. főerdőhivatal.

Kuzma Gyula, erdőmérnöki irodája Zágráb.

Hercegovacska u. 18/a.

Elvállalja az erdészet, a vadászat és a fatemelés ügyköréhez tartozó munkák elvégzését. Nevezetesen: az erdőbirtokok feletti felügyeletet, a külső szolgálat ellenőrzését, birtokok adás-vételét, üzemrendezési és erdőfelmérési munkálatokat, a fakereskedelemmel kapcsolatos fatömeg-és értékbecslések elkészítését s a meglévőknek felülbírlását. (29. III. 1.)

Faeladási hirdetmény. 2293/1913. mgbsz. — Rozsnyó rendezett tanácsu város tanácsának 369/1913. tan. számú megbízása alapján ezennel közhírré teszem, hogy Rozsnyó város tulajdonát képező s e város határában az Ördögkőszál, Rákos, Szadlowszki

és Sztankovicska erdőrészekben fekvő s az 1912. évi szélvihar által kidöntött körülbelül:

60·16 m^3 tölgy;

1074·82 m^3 erdeifenyő;

4192·62 m^3 lucz- és jegenyefenyőhaszonfatörzsek m^3 -ként 20 K, 8 K, illetve 11 K 50 f kikiáltási egységáron *folyó évi augusztus hó 14-ik napján* délelőtt 11 órakor Rozsnyón hivatalos helyiségemben, írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen közbenjöttem mellett az 1875. évi XXXVII. t.-cz. 347. §-ában foglalt rendelkezésekhez képest el fognak adatni.

A részletes faeladási feltételek Rozsnyó r. t. város polgármesteri hivatalában és irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanonnan díjtalanul megszerezhetők.

Rozsnyó, 1913. évi július hó 24-én.

(30)

Dr. Markó János

kir. közjegyző.

Faeladási hirdetmény. Rozsnyó r. t. város a tulajdonát képező alább felsorolt famennyiséget Rozsnyón, 1913-ik évi augusztus hó 14-ik napján d. u. 2 órakor a városháza tanácstermében tartandó, zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja.

Eladatik:

Ördöggkőszáli erdőrészben 1912-ik évi rendes vágás:

tölgyhaszonfa körülbelül 174·61 m^3

erdeifenyő " " " " " " 47·68 "

éger " " " " " " 139·64 "

Ramzsási erdőrészben 1912. évi vágás:

lucz és jegenye 607·95 "

Rákosi erdőrészben széldöntés:

luczfenyő 18·75 "

erdeifenyő 45·45 "

Kikiáltási ár köbméterenként tölgy 20 K, erdeifenyő és éger 8 K, lucz- és jegenyefenyő 11 K 50 f.

A részletes faeladási feltételek Rozsnyó r. t. város polgármesteri hivatalában megtekinthetők s kívánatra díjtalanul megküldetnek.

Rozsnyó, 1913. évi július hó 24-én.

(31)

Dr. Sósch József

polgármester.

Tölgyfaeladási hirdetés. Brassó vármegyében Szászmagyarós község 1913. évi szeptember hó 15-én délután 4 órakor a községi irodában nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlat útján, földmivelésügyi m. kir. miniszter ur önegyméltóságának 1913. évi 342/I. A—2. számú engedélye alapján, eladja a községi erdő „G” üzemosztályának 7. és 8. számú osztagában található 1489 darab műszaki czélokra alkalmas tölgyfát, mely a hivatalos becslés szerint 3291·49 tömörköbméter kéregnélküli műfát, 2373·71 ürköbméter hasábfát, 3541 ürköbméter dorongfát és 2451·12 ürköbméter galyfát és forgácsot tartalmaz.

A hivatalosan megállapított becsár 76.173 korona 43 fillér, melynek 10⁰/₀-a bánatpénzül az árverezést vezető kezéhez leteendő.

Ugyanezen a napon és időben a fenti eladást követően eladásra kerül a községi erdő „B” üzemosztályának 8/a, 10, 12/a, 12/b, 12/c osztagában levő összes faanyag, az ott előforduló tölgyfák kivételével.

A mintegy 173·30 kat. holdon levő faanyag a hivatalos becslés szerint 4860·19 tömörköbméter bükkműfát, 19309·72 ürköbméter bükkhasábfát, 3233·75 ürköbméter bükkdorongfát és 1201·70 ürköbméter gyomhasábfát tartalmaz s becsértéke 21.779 K 4 fillér, melynek 10⁰/₀-a a bánatpénz.

Becsáron aluli és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az eladás alá kerülő erdők a szászmagyarósi Máv. állomástól 7—8 kilométerre fekszik s ezen távolságból 6·8 kilométer a brassóvárosi állami uton tehető meg.

Az árverezési és szerződési feltételek, valamint a részletes becslés a községi irodában betekintheők.

Szászmagyarós (Brassó vármegye), 1913. évi július hó 25-én.
(32) *A községi előljáróság.*

Gróf Esterházy csákvári hitb. urad. erdőhivatalának kezelése alatt levő Komárom megyében, Császáz és Kethely községek határában fekvő „Császáz” és „Kethely” nevű pagonyokban a jövő 1913/14. évi vágatási időszakban kihasználendő 654 drb. tölgyfából kikerülő, 1500 köbméterre becsült tölgyszálfa írásbeli ajánlatok útján el fog adatni; az írásbeli ajánlatok legkésőbb folyó év szeptember 15-ig az ajánlott összeg 10⁰/₀-ának bánatpénzkénti

mellékelése mellett gróf Esterházy hitb. erdőhivatalához Csákvár Fejér megye nyújtandók be.

Felvilágosítást ad gróf Esterházy hitb. erdőhivatala Csákvár és a Császár községben lakó pagonyerdész. Árverési feltételek ugyanott betekinthetők.

Ezen árverésre kerülő tölgyszálfák folyó év augusztus hó 1-től 30-ig a császári és kethelyi pagonyokban megtekinthetők; a megtekintéssel járó összes fuvar- és egyéb költségeket megtekintő viseli.

Az uradalom fentartja magának a jogot az ajánlattevők közül szabadon választani, vagy ha megfelelő ajánlat be nem érkeznék, a tölgyszálfákat egyáltalában el nem adni.

(33)

Gróf Esterházy hitb. erdőhivatala Csákvár.

Faarverési hirdetmény. A szepesolaszii róm. kath. lelkesi hivatal 1913. évi augusztus hó 21-én, délelőtt 11 órakor a róm. kath. plebánián tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező erdő Kolinfalva község határában fekvő „Kopanicza“ (I. vágássorozatt) nevű részében, az 1914. és részben 1915. évre esedékes, az erd. alb. 677/1913. K. E. B. határozattal egyszerre való kihasználásra engedélyezett 4·94 kat. holdnyi vágástéren található mintegy 2093 darab lucz- (1016·624 tm^3), mintegy 148 darab vörös- (43·547 tm^3), mintegy 22 darab erdeifenyő- (1·892 tm^3) és mintegy 30 darab fenyőtűzifa- (17·427 tm^3), összesen tehát mintegy 1062·063 tm^3 fenyőhaszon- és mintegy 17·427 tm^3 fenyőtűzifát, összesen 1079·490 tm^3 -re becsült fakészletet. Becsár 10,002 K. Kiszállítási határidő bezárólag 1914. év október hó 1-éig

Ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe: *a)* ha a hirdetményben kitűzött óra előtt nyújtatnak be; *b)* ha tisztán kivehető számjegyekkel s egyszerismind betűkkel is kiírva tartalmazzák a megajánlott összeget; *c)* ha az ajánlat szövege, valamint annak boritéka kívül az értékesítés tárgyát képező haszonvétel megjelölését szó szerint tartalmazza, úgy, amint az a hirdetményben foglaltatik; *d)* ha lepecsételve és ivenként 1 koronás bélyeggel ellátva adatnak be; *e)* ha tartalmazzák azt a nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti; *f)* ha bánatpénzképen a megajánlott összegnek legalább 10%-át készpénzben tartalmazzák; *g)* ha úgy vannak

aláírva, hogy az aláírásból az ajánlattevőnek neve és lakhelye (utolsó postaállomás) világosan kiolvasható; és *h*) ha a boríték kívül „Ajánlat a szepesolaszii róm. kath. lelkészi fakészletre“ felírással van ellátva. Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtnak el. Az árverés eredménye az elfogadott ajánlat benyújtójára azonnal, eladóra azonban csak az illetékes hatóság jóváhagyása után válik kötelezővé.

A részletes árverési és szerződési feltételek a lőcsei m. kir. áll. erdőhivatalnál, az annak alárendelt szepesolaszii m. kir. járási erdőgondnokságnál és a szepesolaszii róm. kath. lelkészi hivatalban tekinthetők meg naponta 11—12 óra között. (34)

Erdőbeeslést, erdőkezelést, fűrészgyárvezetést vállal több éves gyakorlattal szakkörökben előnyösen ismert szakember. Szükség esetén kaucziót is adhat. Erdélyi Gyula, Zimony, Vuk-u. 11. (35. IV. I.)

Az „Erdészeti Lapok“ 1913. évi XV. füzetének tartalma :

	Oldal
<i>Pirkner Ernő</i> : A gödöllői m. kir. fenyőkísérleti telep (József főherceg liget leírása)	659
<i>Jánosi Pál</i> : Térképrészletek kisebbitése vagy nagyobbítása milliméter-papirossal	671
IRODALOM. <i>Lapszemle</i> . Erdészeti kísérletek. 1913. évf. 1. és 2. sz. (<i>Róth Gy.</i>).....	675
KÜLÖNFÉLÉK. Gyógynövénytanfolyam a kolozsvári gazdasági akadémián. — Adat az ákác természetrajzához. — Egyesületünk tagjai részére Pöstyén fürdőben biztosított kedvezmények. — Halálozás ...	681
ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. Jegyzőkönyv az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1913. évi június hó 30-án tartott rendes évnegyedes üléséről ...	684
VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK az erdészeti szolgálat köréből ...	688
FAELADÁSI EREDMÉNYEK	690—699
HIRDETÉSEK	I—XVI

- A TÖLGY ÉS TENYÉSZTÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K, másoknak 6 K.
- AZ ÁKÁCSFA MONOGRFIÁJA. Irta: Vadas Jenő. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 6 K, másoknak 3 K.
- ERDEI FACSEMÉTÉK NEVELÉSI. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K, nem tagoknak 4 K; 4 K 45 fill. előzetes beklüldése esetén bérmentve küldetik.
- MAGYAR ERDÉSZETI OKLEVÉLTÁR. Szerkesztette és történeti bevezetéssel ellátta: Tagányi Károly. 3 kötet. 1906. Ára tagoknak 20 K, nem tagoknak 40 K.
- ERDÉSZETI RENDELETEK - ÁRA. 1880—1889. (I—IX.) évfolyam teljesen elfogyott. (Ezen évfolyamok: t az egyesület mérsékelt áron visszaváltja.) Elfogyott továbbá az 1890. (X.), 1892—5., 1899. (XIX.) 1901—3.: (XXI—XXIII.) évfolyam.
- Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.
- Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K 40 fill.
- Az 1900 évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1904. évi (XXIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K 50 fill., másoknak 2 K 40 fill.
- Az 1905. évi (XXV.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., másoknak 1 K.
- Az 1906. és 1907. évi egyesített füzet ára tagoknak 1 K 50 f., másoknak 2 K 50 f.
- Az 1908. évi XXVIII. évf. ára tagoknak 1 K, másoknak 2 K.
- Az 1909. évi XXIX. évf. ára tagoknak 1 K, másoknak 2 K.
- Az 1910. és 1911. évi (XXX. és XXXI.) évf. ára tagoknak 2 K, másoknak 4 K.
- Az Erdészeti Rendeletek Tára egyes füzetei 45 fill. postaköltség beklüldése esetén bérmentve küldetnek.
- TANGENS-TÁBLÁZATOK. Oszzeállította Pohl János. Ára tagoknak 1 K, nem tagoknak 2 K. (Kapható a szerzőnél is Oraviczán.)
- A LEGELŐERDŐK BERENDEZÉSE, KEZELÉSE ÉS HASZNOSÍTÁSA. Irta: Márton Sándor. Ára tagoknak 4 K 80 fill., másoknak 6 K.
- A VADÁSZATI ISMERETEK KÉZIKÖNYVE. Irták: Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.; négy kötet ára az O. Erd. E. tagjainak fizve 9 K, kötve 13 K.
- HAZÁNK HÁZI FAIPARA. Irta Gaul Károly. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 1 K 40 fill., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.
- A BÜKKTŰZIFA ROMLÁSA ÉS AZ ELLENE VALÓ VÉDEKEZÉS. Irta: Gellért József. Ára tagoknak 60 fill., másoknak 1 K. Bérmentesítésre 35 fill. küldendő.
- A KÜLFÖLDI FANEMEK MEGTELEPÍTÉSE STB. Irta: Péch Dezső. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K, másoknak 4 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.
- ÉRTEKEZÉSEK AZ ERDŐRENDEZÉS KÖRÉBŐL. Irta: Bund Károly. Ára 4 K.
- A SZÁLALÓ ERDŐK BERENDEZÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára 1 K 20 fill., ill. 90 fill.
- ERDÉSZETI GÉPTAN. Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 4 K, másoknak 5 K.
- FÁBÓL KÉSZÍTETT CZUKOR ÉS ALKOHOL. Irta: dr. Zemplén Géza. Ára tagoknak 1 K 50 f., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő be. Kapható az Eggenberger-féle könyvkereskedésben is. (Budapest, IV., Kecskeméti-u. 3.)
- NÉPSZERŰ ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. I. füzet. Spórás növények. Elfogyott II. füz. Mohok, edényes virágtalanok, tüvelűek. Ára 2 K. III. füzet. Magnázis növények. Ára 3 K. Irta Fekete Lajos.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél továbbá megrendelhetők a következő művek, melyek után egyesületi tagok és könyvkereskedők 25 százalék árengedményben részesülnek:

ERDŐRENDEZÉSTAN. Irta: Fekete Lajos. Ára 12 K, ill. 9 K.
ERDŐÉRTÉKSZÁMITÁSTAN. II. kiad. Irta: Fekete Lajos. Ára 6 K, ill. 4.50 K.
ERDÉSZETI NYERESÉGSZÁMITÁSTAN. Irta: Fekete Lajos. Ára 4 K, ill. 3 K.

A szerzőknél rendelhetők meg:

ERDŐBECSLÉSTAN. Irta: Söltz Gyula és Fekete Lajos. Ára 8, ill. 6 K. Kapható Fekete Lajos min. tanácsosnál Selmezbányán.
ERDŐMIVELÉSTAN. Irta: Vadas Jenő (Selmezbánya). Ára tagoknak 7 K, nem tagoknak 10 K.
A SELMEZBÁNYAI M. K. ERDŐAKADÉMIA TÖRTÉNETE ÉS ISMERTETŐJE. Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K (erdőgyakornokoknak 3 K, akadémiai hallgatóknak 2 K). Kapható a szerzőnél (Selmezbányán).
ERDÉSZETI ÉPÍTÉSTAN. Irta: Sobó Jenő (Selmezbánya). I. rész. 1. és 2. kötet: Középités. Egy-egy kötet ára tagoknak 11 K 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész: Ut-, vasut- és hidépités. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 16 K.
ERDŐRENDEZÉSÜNK FEJLESZTÉSÉRŐL. Irta Muzsnay Géza, Zsarnócza (Bars m.). Ára 5 K, bérmentesítve 5 K 45 f.
ERDŐRENDEZÉSTAN. Irta: Muzsnay Géza, Zsarnócza (Bars m.) Ára 10 K bérmentesítve, ajánlva 10 K 55 f.

Egyebüttl megrendelhető magyar erdészeti művek:

A MAGYAR ÁLLAM ERDŐSÉGEINEK GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI LEIRÁSA. Szerkesztette: dr. Bedő Albert. 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földmivelésügyi minisztérium. 1896. Magyar, német és francia nyelven.
A BÜKKFA KORHADÁSA ÉS KONZERVÁLÁSA. Irta: dr. Tuzson János. Kapható Kilián Frigyes utódánál. Budapest, Váci-utca. Ára 4 K.
AZ ERDŐHASZNÁLAT KÉZIKÖNYVE. Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmezbánya).
ÁLTALÁNOS FÖLDMÉRÉSTAN. Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható ugyanott.) Ára 9 K.
ERDŐVÉDELEMTAN. Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K 40 f.
ERDÉSZETI TALAJTAN. Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.
GRAFOSZTATIKA ÉS VASSZERKEZETEK. Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 8 K, másoknak 10 K. (Kapható ugyanott.)
BETŰSÖRÖS TÁRGYMUTATÓ AZ ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA I—XXIV. ÉVFOLYAMAIHOZ. Összeállította Tomasovszky Imre. (Kapható ugyanott.) Ára 1 K.
ERDÉSZETI SEGÉDTÁBLÁK. Ára: 8 K és ERDEI ROVATOS NAPLÓ. Ára 1 K 20 fill. Megrendelhetők a földmivelésügyi minisztériumnál Budapest.
TERMÉSI TÁBLÁK. 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendező-sége. (Jolsva, Gömör m.) Ára 2 K.
AZ ÁRVÉDELMI FÜZESEK TELEPÍTÉSE ÉS MŰVELÉSE. Irta: Vadas Jenő. Ára 50 f. Megrendelhető a földmivelésügyi minisztériumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum körút 2. szám.
A MAGYAR BIRODALOM FONTOSABB FÁSNÖVÉNYEINEK MAG- ÉS TERMÉSHATÁROZÓJA. Irta: *Petricsek Adolf*. Selmezbánya, 1909. Joerges A. özv. és fia kiadása. Ára 1 K 60 f.
„A VADÁSZ-VIZSLA.” Gyakorlati útmutató a vizslanevelés, tanítás, használat és gyógykezeléshez. Irta: Stark Dezső főerdész. III. kiadás. Ára 2 K. Megrendelhető a „Patria” irodalmi vállalatnál, Budapest, Üllői-ut 25.

KEDVEZMÉNY. Dr. Farkas Márton vizgyógyintézetének (Budapest, V., Báthory-u. 3. sz.) hévízi iszapkezelési osztályában az Országos Erdészeti Egyesület tagjai 35% árkedvezményben részesülnek.

A dr. Herzel-féle fasor-szanatorium (Budapest, VII., Városligeti-fasor 9. sz.) vizgyógyintézetében az Országos Erdészeti Egyesület tagjai 25% kedvezményben részesülnek. Kedvezményes jegyre szóló utalvány az egyesület titkári hivatala útján kapható.